

Elektroenergetski položaj kritičen
Zaradi dolgega obdobja suhega vremena in mraza se praznijo akumulacijska jezera in večino električne energije dobimo iz termocentral.
Hladno vreme pa povzroča tudi nenormalno visoko porabo energije, zato elektrogospodarstvo Slovenije poziva vse uporabnike k varčevanju. Le tako se bomo lahko izognili neprijetnim redukcijam. (lb)

Leto XXXIV. Številka 6

GLAS

Kranj, torek, 27. 1. 1981
Cena: 7 din

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Trzin - Izdaja časopisno podjetje Glas Kranj - Glavni urednik Igor Slavce - Odgovorni urednik Andrej Zalar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Medobčinski svet ZZZB NOV za Gorenjsko o zdravstvenem varstvu borcev

Skrb za zdravje borcev

Jesenice - Medobčinski svet ZZZB NOV za Gorenjsko je na svoji prvi seji novega mandata posvetil največ pozornosti zdravstvenemu varstvu borcev. V osmih dispanzerjih za borce na Gorenjskem je bilo lani opravljenih vsega skupaj okoli 9.000 pregledov, sicer nekaj manj kot leto prej v skupnem seštevku, vendar pa je iz poročila strokovnega kolegija strokovne enote za varstvo borcev NOB razvidno, da pa je poraslo število socialno medicinskih ukrepov, patronažnih obiskov, več borcev kot leto prej je bilo tudi poslanih na klimatsko zdravljenje. Čeprav se je tudi število borcev z

zdravstveno kartoteko v dispanzerjih za borce sicer povečalo do števila 7000, pa se predvideva, da manjše število borcev še vedno ne uživa ugodnosti, ki so jim s tako organizacijo zdravstvenega varstva dane. V lanskem letu se je 433 borcev zdravilo v klimatskih zdraviliščih, kar je nekako 5 odstotkov borcev, tolikšen delež poslanih v zdravilišča pa naj bi obdržali tudi letos. Če bi za to obliko zdravstvenega varstva zmanjkovalo denarja, bi po mnenju medobčinskega sveta ZZZB NOV kazalo proučiti možnosti, da imajo socialno ogroženi borci prednost, medtem ko naj bi ostali borci po svojih zmožnostih prispevali k stroškom zdraviliškega zdravljenja. Občinski odbori ZZZB NOV naj bi tudi vodili evidenco borcev poslanih na zdravljenje po B indikaciji.

kar pa s patronažnimi obiski seveda ni mogoče odpraviti, pač pa le z boljšo sosedsko pomočjo, ki v krajevnih skupnostih kar ne more in ne more prav zaživeti.

Medobčinski svet ZZZB NOV za Gorenjsko se je seznanil tudi s programom že tradicionalnih praznov po občinah, ki pa bodo letos izzvenele tudi v luči tako pomembnih obletnic kot so 40-letnica poljanske, bohinjske in zgornjesavske vstaje proti okupatorju in obletnice ustanovitve OF. Člani sveta so se strinjali, da skrb za primerno obeležitev teh dogodkov prevzamejo koordinacijski odbori za proslave in prireditve pri občinskih konferencah SZDL, medtem ko naj bi se o predlogu za osrednje gorenjsko proslavo v počastitev teh obletnic dogovorili na ravni Medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko. V letu teh pomembnih obletnic naj bi po sklepu Medobčinskega sveta ZZZB NOV še posebej opozorili na izvajanje družbenega dogovora o vzdrževanju grobišč in partizanskih spomenikov NOV: ne ne bi se smelo dogajati, da so obeležja na partizanski Jelovici in Pokljuki zapuščena, že nekaj let stari dogovori o sistematičnem urejanju tega s partizanskimi pomniki posejanega področja pa neuresničeni.

L. M.

Izvozniki bodo več delili

Pri pripravi družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981, ki so ga pretekli teden podpisali izvršni svet skupščine SRS, izvršni svet občin, gospodarska zbornica in SDK, so bile v pomoč izkušnje, ki jih je dal podoben dogovor lani. V okviru realnih možnosti so v določila dogovora o razporejanju dohodka vtkali tudi načela nedavno sprejetega družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

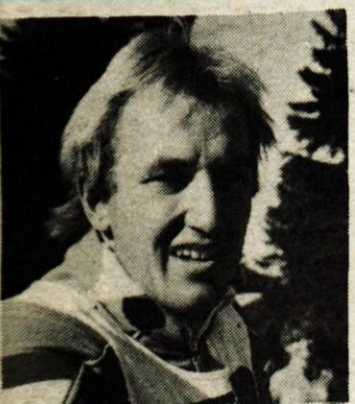
V okviru uresničevanja politike stabilizacije bodo tudi letos osebni dohodki rasli počasneje od rasti dohodka, vendar morajo realni osebni dohodki ostati vsaj na lanski ravni. Sredstva za osebne dohodke naj bi tako zaostajala za 5 odstotkov za nominalno rastjo dohodka, kar je v primerjavi z lani veliko manj omejevalna usmeritev.

Sicer pa letošnja usmeritev razporejanja dohodka in oblikovanja sredstev za osebne dohodke predvideva selektiven pristop. Zaostajanje sredstev za osebne dohodke bo lahko manj zaostajalo za rastjo dohodka tam, kjer v celotni panogi dohodek raste počasi in več tam, kjer dohodek narašča nadpovprečno hitro. Hitreje bodo lahko povečevali osebne dohodke tudi delavci v tistih delovnih organizacijah, ki so pretežno izvoznice ali bodo letos bistveno povečale izvoz blaga in storitev.

V družbenih dejavnostih pa osebni dohodki ne morejo rasti hitreje od osebnih dohodkov v gospodarstvu. To pomeni, da povišanje ni več določeno z odstotki, temveč je v odvisnosti od dosežkov gospodarstva. Počasneje pa bodo rasli v tistih področjih nematerialne proizvodnje, kjer je potrebno omejiti zaposlovanje.

Lani je bilo pogosto slišati očitek, da so ukrepi ekonomske politike ostreje prizadeli kolektive, ki so v preteklih letih dobro gospodarili in smotno razporejali dohodek. Zato so v letošnjem dogovoru močneje poudarili tudi vpliv v preteklih letih doseženih odnosov pri razporejanju dohodka. Možnosti manjšega zaostajanja rasti osebnih dohodkov imajo sedaj tisti kolektivi, ki so že v preteklih letih dosegli v strukturi razporejanja bistveno ugodnejše rezultate kot so bili doseženi v njihovi dejavnosti in obratno.

L. B.

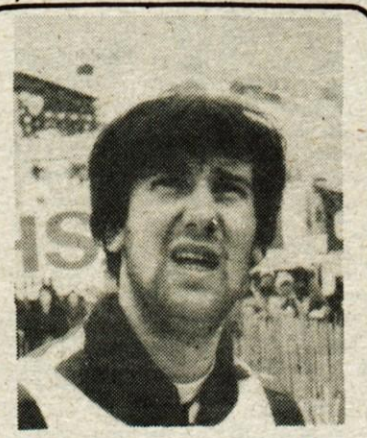

Bojan Križaj že drugič prvak Wengna

WENGEN, 25. januarja - Wengensko slalomistično je že drugič zapored prineslo še en velik uspeh jugoslovanskemu alpskemu smučanju. Tržičan Bojan Križaj je tudi v enajstdesetem obračunu wengenskih alpskih prireditev v slalomu uspel in tako kot lani prepričljivo premagal vso svetovno moško slalomsko elito. Tokrat še bolj prepričljivo kot lani!

Ceprav je današnji zmagovalcec preteklo soboto doživel hud padec v smuku v Kitzbühlu in bil v prvi vožnji wengenskega nastopa na desetem mestu, je dokazal, da je prvi velemojster slaloma. Ni se ustrašil prednosti tekmecev, temveč je šel na progo tako odločno, da mu je na koncu druga vožnja prinesla uspeh brez primerjave v smučarski karieri. Tako bo ime Jugoslavana Bojana Križaja že drugič zapisano v zlato knjigo wengenskih zmagovalcev.

Med prvimi, ki so brzojavno čestitali k velikemu uspehu Bojanu Križaju, je bil tudi predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. To ni samo Bojanov uspeh, temveč tudi vseh ostalih tekmovalcev in tekmovalk, trenerjev in organizatorjev, vseh ljubiteljev smučanja in nenazadnje tudi vseh delavcev tovarne Elan. Čestitkam se v imenu naših bralcev pridružujemo tudi mi! -dh

Izjemen uspeh Borisa Strela

ADELBODEN, 26. januarja - Sved Ingemar Stenmark, nepremagljivi veleslalomist na svetu, je tudi v tem nastopu na najtežjem veleslalomu na svetu dokazal, da je najboljši med najboljšimi. V obeh današnjih nastopih je bil najhitrejši. Tu, v Adelbodnu, je zmagal že tretjič zapored in se še bolj utrdil v

(Nadaljevanje na 8. strani)

Dogovori o letošnji gospodarski politiki

Več pravic za izvoznike

Kar je sprejela pretekli teden zvezna skupščina na področju devizne in plačilne bilance Jugoslavije, zveznega proračuna, kreditnomonitarne politike in zadolževanja v tujini, je začasna značaja. Odlok o devizni in plačilni bilanci velja le tri mesece, saj mora do sredine marca pripraviti zvezni izvršni svet novo plačilno in devizno bilanco, osnovo na drugih merilih in po sprejemljivejši metodologiji, ki mora zaostri stabilizacijsko usmeritev letošnjega gospodarjenja, uresničevano po bolj samoupravni poti. Tistemu, ki doseže več v izvozu, je treba zagotoviti več pravic, ne pa obratno. Začasna veljavnost dokumentov s tega področja torej pravi, da naše združeno delo še ne ve, kakšna bo letošnja ekonomska politika, kar onemogoča trajnejše načrtovanje letošnjega gospodarjenja.

Vse, kar je bilo sprejeto v zvezni skupščini pretekli teden, bi morali delegati dogovoriti že na seji lanskega decembra, vendar je bil pred-

log zveznega izvršnega sveta kasen in premalo temeljit, da bi ugodil stališčem republik in pokrajin. Sledilo je usklajevanje in dogovarjanje, kar vnaša več samoupravnosti tudi v odločitve zveznega pomena, vendar bi moralo biti to storjeno že mnogo prej. Marsikaj je bilo za to treba urediti na hitro in ugoditi zahtevam republik in pokrajin, kot na primer pri ekonomskih odnosih s tujino, kjer je bilo na primer tudi Sloveniji dodeljenih za 60 milijonov dolarjev več deviznih pravic (prvotni zahtevki naše republike je bil za 40 milijonov višji), sprejeta pa so bila tudi nekatera dopolnila, katerih pobudnik je bila slovenska delegacija v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine. Gre za zvezni proračun, ki mora biti odvisen od rasti družbenega proizvoda, njegovi potrošniki pa imajo pravico do sredstev le na osnovi programov. K zagotovitvi proračunskih sredstev bo prispevalo tudi zadnje povišanje stopenja prometnega davka. Le-te pa ne bi smele prispevati le k višjemu proračunu, ampak morajo imeti tudi gospodarske učinke. Napredek pomeni tudi združevanje deviz na ravni federacije za uvoz nafte, derivatov in premoga za koks. Zagotovljena mora biti enaka preskrba vse Jugoslavije, če pa tega ne bo, lahko republika ali pokrajina dodatno uvaža. Precej razprav je bilo o predlogu za 59 novih milijard primarne emisije. Narodna banka je zagovornik tega, vendar je prav na tem področju odločanje združenega dela najbolj odtujeno, najmanj samoupravno. Takšne emisije so glavni vzrok inflacije, to pa ni naš cilj. Po-

zitivni premiki so se pokazali tudi pri politiki zadolževanja v tujini, ki je nujno zaradi zagotavljanja likvidnosti v poslih s tujino. Nesprejemljivo je, da se narodna banka zadolži in potem devize prodaja na prostem trgu, kar povzroča odjem denarja iz obtoka (primarna emisija je potem slabo nadomestilo za ta denar), ampak je treba določiti, kolikšen del posojil gre v zvezno devizno rezervo in koliko republiškim interesnim skupnostim za ekonomske odnose s tujino. Zvezno rezervo pa ne gre enostavno prodajati, ampak devize le posojati proti vračilu, ker bo le tako zagotovljena stalna devizna rezerva, od drugih deviz pa naj odloča združeno delo v interesnih skupnostih.

O teh pobudah in njihovem upoštevanju bomo v prvih letošnjih mesecih še razpravljali.

J. Košnjek

DOGOVORIMO SE

SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE TRŽIČ

Jutri, 28. januarja, in v sredo, 2. februarja, se bodo na prvi letošnji seji sestali delegati vseh treh zborov skupščine občine Trzin. Obravnavali bodo osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine letos, predlog za usklajitev statuta tržiške občine z osnutki amandmajev k slovenski ustavi ter več pomembnih odlokov, med njimi odlok o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen in o skupnosti za cene, osnutek odloka o letošnjem proračunu občine ter osnutek skupščinskih programov sredstev in skladov. Povzete delegatskega gradiva objavljamo na 4. strani.

PO JUGOSLAVIJI

Spomin
na Igmanski marš

V Sarajevu so z vrsto športnih prireditev proslavili prehod I. proletarske brigade prek gore Igman do Foče januarja leta 1942, znan kot legendarni Igmanski marš, ki je trajal več kot 23 ur pri temperaturi minus 32 stopinj Celzija. V spomin na igmanski marš se je ob 39-letnici tega partizanskega podviga v nedeljo po poteh I. proletarske brigade napotilo 600 mladincev, rezervnih vojaških oficirjev, pripadnikov JLA, teritorialne obrambe in družbene samozaščite.

Počitničarji
nezadovoljni

Počitniška zveza Slovenije vključuje več kot 10.000 članov, ki se združujejo v 119 društvih. Največ jih je na srednjih in osnovnih šolah. Če bi sodili po številu novih članov — samo lani so se vrste počitniške zveze povečale za 2.000 članov — bi prišli do napačnega zaključka, da se je organizacija utrdila. Vendar pa so na petkovi volilno-programski konferenci poudarili, da temu ni tako. Oblike dela in program namreč še vedno ne izhajajo iz širšega zanimanja mladine. Zato so na konferenci predlagali, da je treba poiskati skupne točke delovanja s turistično zvezo Slovenije, da bi tako lahko nudili več možnosti za potovanje in letovanje mladine.

Popoteh

»Štirinajste«

S sobotno akademijo in nedeljskim množičnim smučarskim tekom »Po poteh štirinajste divizije« so na Ravnah in po vsej Koroški počastili spomin na pohod te legendarne slovenske partizanske enote na Štajersko in Koroško v začetku leta 1944. Na akademiji so podelili zlati plaketi predsedniku predstava SRS Viktorju Avblju ter odboru XIV. divizije.

Letos 42.000 več vozil

Zavodi Crvene zastave načrtujejo, da bodo letos izdelali 240.000 osebnih avtomobilov, kar je za 42.000 vozil več kot lani. Povečanje temelji predvsem na proizvodnji 30.000 avtomobilov »Jugo 45«, proizvodnja drugih vozil pa ne bo veliko preseгла lanske ravni. V Kragujevcu bodo izdelali 202.000 vozil, v sodelovanju s proizvajalci avtomobilov na Poljskem, v Sovjetski zvezi in Italiji pa bo montiranih 38.000 vozil.

Nova merila

za otroški dodatek

Po vsej verjetnosti bodo starši v Makedoniji prejeli otroški dodatek po novih merilih; odvisen bo od osebnih dohodkov staršev in starosti otroka. Za predšolskega otroka in otroka v osnovni šoli bo predvidoma znašal 415 dinarjev, za srednješolce 560 in za študente 660 dinarjev. Razen tega bodo pri odrejanju višine otroškega dodatka izenačili kmete z delavci.

Podeljene nagrade

»Politike«

V klubu »Politike« v Beogradu so podelili tradicionalne nagrade, ki jih podeljujejo različne edicije časopisa »Politika«. Nagrado za likovno umetnost je dobil Dragan Mojčević, nagrado revije »NIN« za najboljši roman je dobil Slobodan Selenić, Ninovo nagrado za publicistiko je prejel Gojko Nikolić in nagrado za najboljšo delo za mladino je dobil Ante Staničić.

Redni posvet z duhovniki

Radovljica — V petek, 23. januarja, je koordinacijski odbor pri predsedstvu občinske konference SZDL Radovljica za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pripravil vsakoletno novoletno srečanje s predstavniki verskih skupnosti. Ze štirinajstega rednega posveta so se udeležili tudi predstavniki verske komisije pri občinskem upravnem organu in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Poleg predstavnikov rimokatoliške cerkve so bili tokrat prvič prisotni tudi predstavniki adventistične cerkve in Jehovih prič, kar je dalo srečanju še večjo širino.

Uvodoma je spregovoril predsednik koordinacijskega odbora Jošt Rolc, ki je poudaril, da je letošnje srečanje jubilejno, saj mineva deset let, odkar so v radovljiški občini takorekoč zaorali ledino na tem področju in z veliko mero razumevanja utrdili odnose, na katere so danes lahko upravičeno ponosni. Za njim je besedo povzel predsednik občinske

skupščine Leopold Pernuš, ki je spregovoril o aktualnih problemih v radovljiški občini. Nato je stekel pogovor, v katerem so duhovniki sprožili vprašanje varstva kulturnih spomenikov, saj številni kulturni objekti v radovljiški občini hranijo dragocenosti naše kulturne dediščine. Skupna je bila ugotovitev, da delo Zavoda za spomeniško varstvo ne ustreza potrebam, zato so sprejeli sklep, da bo socialistična zveza pripravila razgovor, na katerega bo povabila predstavnike občinske kulturne skupnosti, Zavoda za spomeniško varstvo, občinskih upravnih organov in duhovnike. Znova je bilo odprto vprašanje kulturnega namena cerkve na blejskem otoku, ki je danes kot pomemben kulturno zgodovinski spomenik družbena lastnina. Duhovniki so izrazili prigrigor in predlagali, da se znova prouči možnost združitve kulturno zgodovinskega pomena objekta in njenega kulturnega namena. O tem bodo spregovorili na eni prihodnjih sej koordinacijskega odbora. M. Volčjak

Priprave

na nov samoprispevek

Iz sredstev prvega samoprispevka prebivalcev jeseniške občine so zgradili šolski center na Plavžu na Jesenicah — Načrtovani drugi samoprispevek za nadaljnjo izgradnjo osnovnih šol in uresničitev programov krajevnih skupnosti — Ob referendumu tudi razdelitev večjih krajevnih skupnosti

JESENICE — V jeseniški občini že vrsto let namenljajo precejšnjo skrb kvaliteti objektov za osnovnošolski pouk. To so občani dokazali tudi z odločitvijo za prvi samoprispevek. Z njim so namreč v letih 1976—1981 zbrali potrebna sredstva za izgradnjo osnovnošolskega centra na jeseniškem Plavžu, ki so ga dokončali lanske jeseni, uspešno pa deluje že dalj časa.

Seveda, povsod v občini nimajo tako sodobnih in prostornih šol. Predvsem osnovna šola na Koroški Beli je zastarela; na šolskem objektu v Mojstrani so nujna nekatera večja popravila. Ker je posebno to potrebno izboljšati razmere za normalen potek osnovnošolskega izobraževanja, tako zahtevne naloge pa ne bi mogle opraviti krajevne skupnosti same, so v jeseniški občini uvideli potrebo po solidarnem združevanju sredstev. Ob tem so upoštevali tako republiške kot občinske smernice razvoja v sedanjem srednjeročnem obdobju, po katerih ima izobraževanje prednost na področju družbenih dejavnosti.

Predlog za načrtovani drugi samoprispevek so pred nedavnim obravnavali na skupni seji

predsedniki vseh krajevnih konferenc Socialistične zveze pa skupščin in svetov krajevnih skupnosti v jeseniški občini. Dogovorili so se, naj bi že letos uvedli novi samoprispevek, o čemer se bodo občani odločali predvidoma junija letos. Predlagali so tudi, naj bi polovico 2-odstotnega samoprispevka namenili za nadaljnjo izgradnjo osnovnih šol, drugo polovico pa za uresničitev načrtovanih nalog po krajevnih skupnostih.

Za usklajevanje načrtovanih nalog, pripravo potrebnih podatkov za izvedbo referendumov in uporabo sredstev iz samoprispevka bo skrbel poseben odbor, v katerega bodo imenovali tje dni po enega člana iz vsake krajevne skupnosti. Ta odbor se bo sestel že na začetku februarja in se dogovoril za uresničevanje svojih nalog. Ena od njih bo tudi priprava na razdelitev večjih krajevnih skupnosti, kot so Plavž, Sava, Javornik-Koroška Bela in Žirovnica, o čemer naj bi se krajin odločali hkrati ob izvedbi referendumov za samoprispevek. Drugi odbor, ki so ga že imenovali in deluje, je zadolžen za izpolnitev nalog pri izgradnji šol. S. Saje

Volitve zahtevna naloga

Ljubljana — Volitve delegatov v skupščine družbenopolitične skupnosti in interesnih skupnosti marca prihodnje leto bodo zahtevna družbenopolitična akcija, so povedali predstavniki volilne komisije republiške konference SZDL na torkovi novinarski konferenci. Marčne volitve bodo tretje po uveljavitvi delegatskega sistema. Prve so bile leta 1974, druge pa štiri leta kasneje. Pri pripravah na prihodnje volitve je treba upoštevati, da bo treba evidentirati veliko novih kandidatov za delegatske dolžnosti. Pred štirimi leti, leta 1978, smo namreč številnim, leta 1974 izvoljenim delegatom ponovno zaupali delegatske dolžnosti, prihodnje leto pa to ne bo več mogoče, saj ustava izrecno prepo-

veduje podaljševanje v tretji zaporedni mandat. Volitve bodo morale prav tako uveljaviti načelo kolektivnega dela in odgovornosti. Pri tem bo nujen korak naprej. Slišati je predloge za poenostavitev volilnega sistema, vendar ta poenostavitev ne sme poseči v temeljne pravice delovnega človeka in občana v samoupravljanju ter delegatskem sistemu pri odločanju.

Poziv republiške konference SZDL, da se je treba na volitve pravočasno kadrovske in organizacijsko pripraviti, je upravičen. Preveriti je treba kadrovske evidence po občinah, prav tako pa poživiti delo občinskih volilnih komisij in kadrovske koordinacije.

JESENICE

Danes, 27. januarja, ob 11. uri se bo sestal izvršni svet jeseniške občinske skupščine. Udeleženci seje bodo obravnavali osnutek programa dela izvršnega sveta za letošnje leto, seznanili se bodo s sprejeto samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesov skupnosti za sedanje srednjeročno obdobje in pregledali omejitve razpolaganju z delom družbenih sredstev v prvem četrtletju letošnjega leta. Med drugim bodo razpravljali tudi o predlogu novih cen prevoza v mestnem potniškem prometu. (S)

KRANJ

Več pomembnih sej in zasedanj je načrtovanih v kranjski občini ta teden. Osrednji dogodek bo seja zborov občinske skupščine, ki bo 28. januarja ob 15. uri v dvorani občinske skupščine. Pozornost v tem tednu veljala tudi ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Vse to je bila seja pristojne komisije pri občinskem svetu Zveze sindikatov, danes pa se šla ustrežna komisija komiteja ZKS. Danes in jutri bodo na komiteju ZKS šli tudi člani centra za obveščanje in propagando ter člani komisije za agitacijo in propagando. Na vseh sejah bodo obravnavali preteklo delo in sprejeli delovne usmeritve za prihodnje. Zaključujejo se tudi priprave na kranjske sindikalne zimске sporene igre. Danes bo tudi seja predsedstva občinske konference ZSMS.

Prihodnje leto 12. kongres ZKJ

Dogovor za človeka

Plenarna seja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je pretekli teden pomenila začetek priprav na 12. kongres jugoslovanskih komunistov, skoraj dvomilijonske množice, organizirane v 62.000 osnovnih organizacijah. To bo kongres akcije, so dejali na plenarni seji komunistov, ne sme biti izven nabege političnega sistema ali vzdignjen nad njega. Dvanajsti kongres bo dogovor komunistov in z njimi vseh delovnih ljudi in občanov, kako učinkoviteje uresničevati dogovorjeno, ne pa razpravljati, kaj nam je storiti, saj to vsi dobro vemo. Kongres prihodnje leto bo prvi dogovor brez Tita, vendar bo obdržal njegovo izvirno nenadomestljivo revolucionarno misel.

Štirim vprašanjem bodo namenjene priprave na kongres: uveljavljanju odločujoče besede delavskega razreda in združenega dela v družbeni reprodukciji in oblikovanju dohodkovnih odnosov, razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, gospodarski stabilizaciji in uveljavljanju kolektivnega dela in odgovornosti, izvirne pobude pokojnega predsednika. Kongres ne bo sprejemal posebne resolucije, ki pogosto ostajajo na ravni splošnosti, ampak bodo šli med komuniste v razpravo že osnuti zaključni dokumentov za posamezna področja. To in odločitve centralnega komiteja, da priprav na kongres ne bo vodil poseben odbor, ampak predsedstvo skupaj s člani centralnega komiteja, bo prispevalo k večjemu vplivu članov ZK na oblikovanje dogovorov o akciji. Na seji centralnega komiteja so imenovali predsednike in člane komisij za pripravo osnutkov zaključnih dokumentov.

Tako zasnovane priprave na kongres bodo omogočile, da bo Zveza komunistov skupaj z delovnimi ljudmi in občani v razpravi o kongresnih dokumentih hkrati obravnavala tudi problematiko posamezne sredine. To pa je vrednost partijskega dela povezanega s prakso. J. Košnjek

Obisk delovne skupine pri RK ZSMS na Jesenicah

Utiranje dela mladih

Jesenice — Delovna skupina pri republiški konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije, v kateri so sekretar konference Robert Černe, člana predsedstva konference Andrej Brvar in Srečo Nečimer ter odgovorni urednik glasila Mladina Srečo Zajc, bo do začetka marca letos obiskala vse občinske konference Zveze socialistične mladine v naši republici. Takšno srečanje, ki je namenjeno spoznavanju dela mladinskih organizacij v posameznih občinah in nudenju pomoči pri reševanju nekaterih slabosti v dosedanjih dejavnosti, je bilo na Jesenicah v torek, 20. januarja.

Po ogledu tehniškega muzeja in muzeja narodnoosvobodilne borbe v jeseniški železarni so se gostje v tej delovni organizaciji sestali s člani osnovne organizacije mladih v jeklarni. Spoznali so okolje, v katerem dela okrog 250 mladincev. Leti so voljni za delo, vendar zaradi velike fluktuacije, kar okrog sto se jih v enem letu zamenja, dosega poprečne rezultate. Kot so ugotovili na sestanku z vodstvenimi delavci in predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij v temeljni organi-

zaciji, so njihovi dosežki najvišji na področju kulture in športa, prizadevanja pa bo v bodoče potrebno pri povezovanju z družbenopolitičnimi organizacijami in upravnimi organi, posebno za vnanje proizvodne problematike. Na popoldanski seji predsedstva občinske konference, kjer so pregledali tudi sklepe nedavne lino-programske seje, so obiskovalci opozorili na nekatere pomanjklivosti v programih posameznih nov. Doreči bo treba, kot so sili, predvsem nekatere naloge na področju mednarodnih odnosov mladinskih delovnih akcij. Obiskovalci so podčrtali pomen obveščanja mladih; zato bo mednje treba širiti glasilo Mladina.

Srečanje na Jesenicah so sklenili sestankom družbenopolitičnega tiva občine in gostov, med katerimi so spregovorili o mestu in vlogi dinske organizacije v družbenopolitični skupnosti. Ugodno so ocenili pripravljenost mladih za skupne loge, obenem pa so poudarili potrebo po utrjevanju in razvijanju mladih nad dejavnostjo mladih šolah. S. Saje

Razprave o Glasu

KRANJ — Svet za informiranje kranjske občinske konference SZDL je v petek obravnaval letošnji gospodarski plan Časopisnega podjetja Glas in problematiko osrednjega gorenjskega glasila, prav tako pa je bilo govora tudi o srednjeročnem planu naše delovne organizacije do leta 1985.

Tako kot celotno združeno delo je tudi Časopisno podjetje Glas, čeprav opravlja dejavnost posebnega družbenega pomena na področju obveščanja in propagande, na udaru družbenoekonomskih problematike, ki se pojavlja pri nas. Zato je veljala posebna pozornost zagotavljanju finančnih sredstev za dejavnost časopisne hiše, posebno tistega dela, ki ga zagotavljajo družbenopolitične skupnosti gorenjskih občin. Problematika se iz leta v leto zaostruje, kar vpliva tudi na vsebinsko plat časopisa, zato bo po sodbi kranjskega sveta za informiranje nujen gorenjski dogovor trajnejšega značaja.

Zadnje podzaitve papirja in gih storitev so položaj ostrile, saj predstavljajo pozitivne nekaj sto starih milijard dinarjev. Kolektiv bo brez najnežje družbene pomoči težko peljal poslovno leto uspešno kraja kljub svoji največji angažiranosti in skrbi za vsebino časopisa. Svet SZDL naročil kolektivno, da pripravi sedanjim dokumentom dodatne materiale in predlog primerjalne podatke s sorodnimi pokrajinskimi časopisi. SZDL v Kranju bo to ponovno obravnaval ter nato predložil sklepe in stališča predsedstva občinske konference SZDL. V ter razpravo na predstavniki medobčinskega sveta SZDL, tej ravni se bo treba dogovoriti kakšen Glas in v kolikšni meri se ga potrebuje Gorenjska. Glas potreben, je bilo že v krat potrdjeno, takšen je potem treba zagotoviti malne pogoje poslovanja!

Za koks, cink dragocene devize

Kamniški Titan je aktivni izvoznik, ki je lani na tuje prodal za 120 milijonov dinarjev izdelkov — Podobno kot druge livarne se sooča s problemom oskrbe z osnovnimi surovinami, za katere mora danes odšteti tudi devize

Kamnik — Titan ima dolgo zgodovino in oktobra bo minilo 85 let odkar se ukvarja s predelavo kovin. Sprva so v kamniškem Titanu izdelovali okovje, pred dobrimi šestdesetimi leti so zgradili še livarno. Intenzivni razvoj je doživel po osvoboditvi in danes lahko rečemo, da pri nekaterih programih dosega evropski nivo tehnološkega razvoja. 1.400 članski delovni kolektiv izdeluje fitinge in druge ulitice, stroje za prehrabeno dejavnost, elemente za enocestni sistem ogrevanja, ključavnice vseh vrst,

obešanke, zadnja leta v kooperaciji z avstrijsko Tyrollo vezi za smuči. V bodoče načrtuje predvsem posodobitev in avtomatizacijo tehnoloških postopkov, na novo bodo organizirali izdelavo namenskih strojev za obdelavo kovin, povečali in posodobili bodo izdelavo orodja, načrtujejo razvoj ključavnic s povečano stopnjo varnosti, elementov za centralno ogrevanje in še bi lahko naštevali.

Titan je aktivni izvoznik in lani je na tuje prodal za 120 milijonov dinarjev izdelkov, skupno pa je ustvaril

900 milijonov dinarjev celotnega prihodka. Izvoz gre skoraj v celoti na konvertibilno področje in Titanov uvoz predstavlja v izvozu tretjino vrednosti. Iz uvoza prihaja oprema in rezervni deli zanj, zadnje čase pa tudi surovine.

Podobno kot druge naše metalurške tovarne in livarne se tudi Titan sooča s problematiko oskrbe z osnovnimi surovinami. Problem se je odprl sredi lanskega leta, malo bolje je že, toda ni še povsem razvozljan. Zaradi pomanjkanja koks so lani stroji utihnili za štiri dni, januarja letos ga je Titan uvozil 300 ton, da proizvodnja nemoteno teče. V Jugoslaviji imamo za vse potrebe livarn in črne metalurgije dovolj koksarn, Titan je celo sovlagal v izgradnjo koksarne Lukovac, ki pa je lani pokrivala le 30 odstotkov njegovih potreb po koks. Titanu torej ne preostane drugega kot da za koks odšteje devize. Problem se rešuje na zvezni ravni, saj nanj opozarjajo preko svojega združenja livarne iz vseh republik.

Jugoslavija je dežela cinka, vendar ga na domačem trgu primanjkuje. Titan si pomaga z izdelki iz cinka, s pločevino, ki pa je slabše kvalitete kot cink v bloku, povrh je še dražja. Tako je prisiljen tudi cink kupovati za devize.

Zaostriže se tudi oskrba s kovinskimi odpadki. Po zapori uvoza kovnih odpadkov za železarne te seveda pritiskajo na zbiralce, ki železarnam prvenstveno dobavljajo neprebrane odpadke. Livarne potrebujejo prebrane kovinske odpadke in zbiralcem je pač enostavneje prodajati nezbrane, po praktično enakih cenah. Titan letno potrebuje okrog 6.000 ton kovinskih odpadkov, kar ni veliko, vendar bo moral letos zanje dati tudi devize.

Tudi Železarna Jesenice zaradi pomanjkanja ustreznih polizdelkov Titanu ne more dobavljati zadosti pločevine, občasno primanjkuje tudi drugih materialov: lakov, razredčil, barv, raznih vrst jekla in podobno.

Če pod te težave potegnemo črto, moremo zapisati, da motijo nemoteno proizvodnjo, zvišujejo materialne stroške in seveda načenjajo izvozne uspehe Titana, saj mora za dragocene devize kupovati surovine, ki jih je pred tem dobival doma.

M. Volčjak

Jesenice — V začetku prejšnjega tedna je jeseniška poslovna enota Ljubljanske banke odprla na Plavžu svojo novo poslovalnico. Vanjo prihaja, kot so povedale delavke poslovalnice, precej strank, saj v tej jeseniški krajevni skupnosti prebiva največ občanov. Delovni čas med poldevet in enajsto pa štirinajsto in sedemnajsto uro ob delavnih ter osmo in enajsto uro ob sobotah začasno preizkušajo, pozneje pa ga bodo po potrebi prilagodili zahtevam občanov. (S) — Foto: S. Saje

Omejitev jih ne bo zadržala

Delavci tržiške Lepenke bodo stoletnico tovarne praznovali s prav toliko starimi stroji — Okrog 260 milijonov vredno naložbo je namreč tik pred uresničitvijo ustavila jesenska prepoved o uvozu opreme — Kljub temu nameravajo z gradnjo nadaljevati

Tržič — Poslovanje v Lepenki, temeljni organizaciji Kartonažne tovarne Ljubljana, je lani minevalo v znamenju prizadevanj za uralitev gospodarstva, za začetek uresničevanja dolgo pričakovane posodobitve proizvodnje ter za njen nemoten potek, ki je zaradi davno iztrošenih strojev domala nemogoč.

Čeprav v proizvodnji lepenske lani planskih obveznosti nismo povečali, se je izkazalo, da smo naše možnosti precenili, pripoveduje direktor Jože Štucin. »Dejstvo, da so nekateri stroji stari že sto let, toliko kot bo letos tovarna, da so tudi drugi skoraj popolnoma iztrošeni in da so delovni pogoji v lepencnem oddelku nemogoči, bi nas moralo postaviti na trdnjša tla.«

Medtem ko so bili v proizvodnji lepenske za dobra dva odstotka pod planom, pa so načrte pri papirju krepko presegle. »Težav z osnovnimi surovinami in reprodukcijskimi materiali res nismo imeli, bile pa so druge, ki so hromile naša prizadevanja. Omenim naj le za dvanajst dni oddaljen remont, kar predstavlja okrog 180 ton papirja manj, ter paleto izdelkov, ki smo jo docela prilagodili potrebam temeljnih organizacij znotraj Kartonažne tovarne, tako da smo mogli pokriti le četrtno naročil drugih kupcev.«

Izredno povpraševanje po lepenci in papirju je, 130-članski kolektiv lani omogočilo nekoliko svobodnejše oblikovanje cen, ki so prvih planirane celo presegle. Po grobih izračunih so ustvarili okrog 95 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 27 odstotkov več kot so načrtovali,

zlasti zanimivo pa je, da so dobrih 28 milijonov dinarjev pridobili skupaj s temeljno organizacijo PAKO na osnovi samoupravnega sporazuma o ustvarjanju in delitvi skupnega prihodka.

»Na področju investicijskega vlaganja smo lani uspeli premagati nerazumevanje drugih temeljnih organizacij v Kartonažni tovarni za naše težave. Pridobili smo celotno projektno dokumentacijo, soglasja, sklenili pogodbe s tujimi dobavitelji opreme in se dogovorili za finančno pokritje naložbe, vredne okrog 260 milijonov dinarjev, ki pomeni uresničitev naših dolgoletnih želja.«

Pripravljalna gradbena dela za nov vzdrževalni obrat, prostore družbenega standarda in čistilno napravo so stekla jeseni. Prav tedaj pa se je pojavila tudi začasna prepoved o uvozu opreme. »Čakanje na sprostitev nas ne sme zadržati,« meni Jože Štucin. »Prostore, četudi nekaj časa brez novih strojev, nujno potrebujemo, saj nas inšpekcijske službe stalno opozarjajo na slabe delovne razmere in onesnaževanje Tržiške Bistrice. Le dejstvu, da doslej še ni bilo hujskih nesreč, se lahko zahvalimo, da sploh poslujemo.«

Gradnja bo stala okrog 80 milijonov dinarjev. Čeprav novi prostori sami ne bodo prinesli večje zmogljivosti in dohodka, v Lepenki upajo, da jim bodo druge temeljne organizacije, kupci njihovih izdelkov, pomagale. Medtem pa bo morda kaj novega tudi z dovoljenji za uvoz opreme.

H. Jelovčan

Lani za petino več

Tržiški čevljarji so lani naredili za 20 odstotkov več kot leto poprej — Od 3,35 milijona parov obutve so 1,6 milijona parov izvozili — Spremenjena uvozna merila že povzročajo težave v proizvodnji

Tržič — Delavci tovarne obutve Peko Tržič so minulo poslovno leto uspešno sklenili. Razlog za njihovo zadovoljstvo tiči predvsem v ugodnem poteku proizvodnje in prodaje, ki sta tudi končni izkupiček napravili zanimiv.

Lani so v delovni organizaciji, primerjano z letom 1979, povečali proizvodnjo za 20 odstotkov, s planom pa za šest odstotkov, in to z boljšo oskrbo, večjo produktivnostjo ter z več zaposlenimi, zlasti v temeljni organizaciji Budućnost v

Ludbregu. Izdelali so 3,35 milijona parov obutve, pomemben delež v njihovi proizvodnji pa predstavljajo tudi sestavni deli obutve iz poliuretana in plastike ter orodja za čevljarstvo industrijo. Zadovoljstvo ob količinskem obsegu nekoliko kalijo le neuresničeni cilji v zvezi z izboljšanjem kvalitete, ki so se jim sicer močno približali, vendar jih še vedno niso povsem osvojili.

Zelo ugodni so tudi podatki o izvozu. Lani je delovna organizacija poslala tujim kupcem 1,6 milijona parov obutve, od tega iz tržiške tovarne 1,4 milijona, kar predstavlja 42 odstotkov celotne proizvodnje, izraženo v denarju pa 31 milijonov dolarjev ali 52 odstotkov več kot leto poprej.

Zlasti pomemben je izvoz Peka na konvertibilno področje, ki se je povečal za 14 odstotkov in je dosegel skoraj 20 milijonov dolarjev. Iz razitejši porast pa je bil lani dosežen pri prodaji na vzhodni trg.

Reprodukcijskega materiala in opreme so v Peku uvozili za 14 milijonov dolarjev, kar pomeni, da so 71 odstotkov z izvozom pridobljenih deviz »vrnili«. 17-odstotno povečanje uvoza je predvsem posledica nakupa opreme, ki so jo plačali šele lani namesto prejšnje leto.

V zadnjih treh mesecih so se tržiški čevljarji spopadali s precejšnjimi težavami glede uvoza surovin, zaradi katerih so morali občno skrbiti proizvodnjo iz poliuretana. Težave so še vedno prisotne. Čeprav uvažajo le tisto, kar doma ne morejo dobiti, so njih zelo prizadela nova merila, ki jim dovoljujejo za uvoz prarabiti le 65 odstotkov ustvarjenih deviz. Iz te vsote črpajo tudi devize za nakup domačega reprodukcijskega materiala, za katerega so potrebne uvožene surovine. Kako za gotoviti nemoteno proizvodnjo, je osrednje vprašanje, s katerim se spopadajo. Izpadom se najbrž ne bodo mogli docela izogniti. Edina rešitev je še večji izvoz, kar pa bo zaradi dosedanjih skrajnih naporov zelo težko, če ne celo nemogoče.

Poglejmo še glavne podatke o prodaji doma. V 136 poslovalnicah po vsej Jugoslaviji je Peko lani prodal 3,78 milijona parov obutve, lastne in dokupljene od drugih tovarn. To je osem odstotkov več kot leta 1979. Kljub uspehu pa ugotavljajo, da je bila cena obutve, na katero je vplivala predvsem visoka podražitev reprodukcijskega materiala, bistvena prepreka za še boljši dosežek.

Čeprav bodo polpolni podatki znani šele za zaključnim računom, so v Peku že seštel, da so lani ustvarili okrog 1,1 milijarde dinarjev dohodka, 40 odstotkov več kot leto poprej in tudi več kot so načrtovali. Stopnja rasti čistega dohodka zaradi izrednega povečanja vseh obveznosti ni tako visoka. Razporeditev za osebne dohodke in skupno porabo bodo dokončno uskladjali znotraj temeljnih organizacij po zaključnem računu, za razširitev materialne osnove dela pa jim bo ostalo predvidoma dvakrat več denarja kot leta 1979.

J. Košnjek

Kranjski delegati sprašujejo

Kranj — Zanimiva vprašanja delegatov in delegacij so bila zastavljena na zadnji seji kranjske občinske skupščine.

• **Jana Bizaj, delegatka krajevnih skupnosti Kranj-center** je opozorila, da je bil januarja leta 1979 sprejet odlok o ureditvi prometne v Kranju. Delegacija ugotavlja, da v dveh letih odlok ni bil uresničen, saj poteka promet v glavnem po starem. V drugi polovici lanskega leta je doseglo nespoštovanje odloka takšno stopnjo, da so se prometne razmere celo poslabšale. Delegacija je vprašala, kaj bo skupščina ukrenila za spoštovanje odloka.

• **Peter Arnez, delegat krajevnih skupnosti Kokra** je menil, da bi bilo treba v družbeni plan kranjske občine vključiti gradnjo mostu v Podjebelci, ureditev javne telefonske govornice v središču Kokre in zgraditev televizijskega pretvornika. Predlog krajevnih skupnosti je bil posredovan pravočasno. Skupščina je vprašanje posredovala komiteju za plan in analize.

• **Jože Homan, delegat krajevnih skupnosti Stražišče** je opozoril na nujnost adaptacije trgovine na Laborah in na vodo, ki se ob vsakem naliwu nabere na parkirnem prostoru Vektorja na Laborah. Opozorila oziroma vprašanja je skupščina posredovala Veletgovini Živila in komunalni interesni skupnosti.

• **Delegacija temeljne organizacije Klavnica Kranj** je skupščino vprašala, kdo bo pokrila lanski izpad dohodka. Komite za gospodarstvo in finance odgovarja, da je v postavki kompenzacije za meso predviden znesek petih milijonov dinarjev. Del izpada dohodka bo krit iz tega zneska, razlika pa z morebitno več natečenih sredstev v lanskem proračunu.

• **Krajevna skupnost Struževo** sprašuje, ali bo bližnja tovarna Tekstilindus letos zaradi varovanja okolja preuredila kurišča s premoega na plin. S tem bi bil problem onesnaževanja ozračja rešen.

Tekstilindus je odgovoril, da do trajana kotla v obratu I terjata zamenjavo z novim večjim kotlom. Elabrat je izdelan, zbrane so ponudbe izvajalcev; slovenska skupnost za plinifikacijo pa naj bi že decembra odločala o možnosti uporabe kotla za kurjenje s plinom. Čakanje na odločitev ovira nadaljnje delo, soglasja za uporabo mazuta pa ni. Tekstilindus naj bi že izbral najugodnejšega ponudnika. Letos, pravijo v Tekstilindusu, bi bile naprave lahko izdelane, prihodnje leto pa naj bi jih vgradili in preuredili za kurjenje s plinom. To bi bil velik prispevek Tekstilindusa k prizadevanjem za čistejši zrak v Kranju.

Mimi Pintar

SKUPNOST ZA ZAPOSLVANJE KRANJ

Koliko bomo zaposlovali letos?

Planiranje kadrov pomeni že dlje časa možnost in potrebo po usmerjanju in obvladovanju tokov zaposlovanja in s tem prehod od stihijskega k načrtnemu zaposlovanju. Da bi delavci v združenem delu realneje načrtovali svoje potrebe po dodatnih delavcih glede na razpoložljive kadrovske vire in predvideno rast družbenega proizvoda, so bili v novembu lani posredovani organizacijam združenega dela osnutki letnih planov zaposlovanja z značilnostmi gibanj in aktualno problematiko v preteklem razdobju kot tudi z oceno možnosti v naslednjem poslovnem letu.

Predlog resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SRS v letu 1981 predvideva letos še skromne možnosti za gospodarsko rast. Stabilizacijska prizadevanja na področju zaposlovanja se bodo nadaljevala tudi zaradi omejitve v porabi, predvsem v dejavnostih izven materialne proizvodnje. Tako bo realni družbeni proizvod v celotnem gospodarstvu SRS po-

rasel za 2,5 odstotka, zaposlenost v združenem delu pa naj bi se povečala do 1,2 odstotka. Predlog tudi določa, da bo hitrejša rast zaposlenosti možna le na manj razvitih območjih, medtem ko bo na razvitih območjih nižja od povprečja.

Osnutki oziroma predlogi občinskih resolucij za leto 1981 predvidevajo v posameznih občinah naslednje stopnje rasti zaposlenosti: Jesenice do 1, Kranj 1,6, Radovljica 1,5, Škofja Loka 1,6 in Tržič 1,5. Navedene stopnje rasti pomenijo, da bo združeno delo zaposlilo naslednje število dodatnih (novih) delavcev: v jeseniški občini 150, v Kranju 517, Radovljici 191, Škofji Loki 238 in Tržiču 90. Za Gorenjsko to pomeni 1186 dodatnih delavcev oziroma skoraj 1,5 odstotno rast zaposlenosti. Ob navedenih dodatnih delavcih bo združeno delo nadomeščalo tudi naravni odliv iz zaposlitve. Ta se na Gorenjskem giblje blizu 1 odstotka vseh zaposlenih, kar v absolutnem številu pomeni okrog 785 delavcev. Skupne kadrovske potrebe združenega dela (dodatne in nadomestne) se bodo gibale okoli 1970 delavcev.

Po oceni bo ponudba kadrov na Gorenjskem letos dosegla število 3100 delavcev. Priliva iz šol bo 2570 delavcev ali 83 odstotkov, med ostalimi viri kadrov pa so brezposelni, invalidi, povratniki iz tujine itd.

Ob teoretični predpostavki, da obstoji med ponudbo kadrov in kadrovskimi potrebami OZD kvalitativna usklajenost, bi ostalo prostih za zaposlitev 1114 delavcev oziroma 36 odstotkov celotne ponudbe. Če pa predpostavljamo, da naj bi se v zaposlitev vključili predvsem kadri iz šol, to obenem pomeni, da bo ostalo na Gorenjskem prostih za zaposlitev okoli 600 delavcev ali 23 odstotkov letnega priliva kadrov iz šol. Po občinah bi bila struktura takoiimenovanih viškov kadrov (upoštevan priliv iz šol) naslednja: Jesenice 117, Kranj 163, Radovljica 136, Škofja Loka 175 in Tržič 4.

24 TRŽIČ

DOGOVORIMO SE

Krajevne skupnosti dobijo več

Tako kot vsako leto, tudi v začetku letošnjega daje izvršni svet v razpravo osnutek programov sredstev in skladov skupščine občine Tržič. Prva na seznamu so sredstva za financiranje negospodarskih investicij. Najbolj značilno zanje je povečanje prispevka združenega dela za naložbe v krajevnih skupnostih, saj naj bi se znesek na zaposlenega delavca s sedanjih 500 dinarjev povečal na 650. Novi vir prihodka predstavlja prenos neporabljenih sredstev za vzdrževanje vojaških objektov, s čimer bo ta račun prenehal.

Če bo predlog izvršnega sveta osvojen, bodo letos krajevne skupnosti za naložbe dobile 30 odstotkov več denarja oziroma skoraj 1,7 milijona dinarjev, enaka vsota pa je predvidena za izvedbo programa četrtega samoprispevka, če bo referendum uspel. V nasprotnem primeru bo treba med krajevnimi skupnostmi izpeljati usklajevalni postopek. Nerazporejenih ostaja 740.000 dinarjev, ki jih bodo po

dogovoru namenili za geodetske naloge, obnovo dvorane pihalnega orkestra ali za izdelavo urbanističnega načrta tržiške občine.

Drugi sklad predstavljajo sredstva za pripravo in komunalno ureditev zemljišč, ki jih skupščina občine prenaša na enoto za urejanje stavbnih zemljišč pri komunalni skupnosti. Viri prihodkov so isti, upoštevano pa je 20-odstotno povečanje nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča.

Sredi letošnjega leta, ko bo potekel tretji občinski samoprispevek, bo nehal obstajati tudi ta sklad. Prenesena sredstva in petmesečni dotok iz osebnih dohodkov zaposlenih bo zadoščal za pokritje vseh obveznosti, tako da prispevek združenega dela ne bo več potreben.

Ostajajo še sredstva za nacionalizirana gradbena zemljišča, ki pa so, prenesena iz minulega leta, dokaj skromna in bodo uporabljena za odškodnine za morebitni odkup zemljišč.

Cene pod občinskim nadzorom

V skladu z zveznim zakonom o temeljnih sistema cen in družbeni kontrolni cen ter republiškim zakonom o pravicah in dolžnostih organov družbenopolitičnih skupnosti na področju družbene kontrole cen in skupnosti za cene je potrebno letos zagotoviti vse pogoje in sprejeti izvedbene akte, da bodo nove sistemske rešitve čimprej zaživele.

Zakona urejata osnove oblikovanja cen in družbenega nadzora nad njimi. Novost, ki jo prinašata in je

obvezujoča, pa so skupnosti za cene. S tem, ko bodo ustanovljene v vseh občinah, bo konec doslej pretežno administrativnega odločanja o cenah. Nadomestilo ga bo spoznavanje in dogovarjanje med proizvajalci in porabniki.

Z odlokom o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen in o skupnosti za cene občine Tržič opravlja izvršni svet nadzor nad cenami, ki so v pristojnosti občin: del dejavnosti industrije in rudarstva, gradbeništva, prometa in zvez, trgovine, gostinstva in turizma, obrti in osebnih storitev, stanovanjska in komunalna dejavnost in urejanje naselja ter prostora, del dejavnosti finančnih, tehničnih in poslovnih storitev, izobraževanja, znanosti, kulture in informacij ter zdravstvenega in socialnega varstva. Izvršni svet skupaj z republiškim in drugimi občinskimi izvršnimi sveti sklepa dogovore o uresničevanju politike cen, obenem pa tudi nadzoruje delo skupnosti za cene in odloča o pritožbah proti njenim odločitvam.

Skupnost za cene, ki ima svojega predsednika in svet, sestavljen po delegatskem principu, bo za svoje delo črpala denar iz občinskega proračuna in nadomestil za storitve, ki jih bo opravljal. Delovne skupnosti ne bo imela. Vsa strokovna dela bo prevzel komite za družbeno planiranje in gospodarstvo skupščine občine Tržič.

Volitve in imenovanja

Davčni zaključni račun ter zaključni račun prispevkov za starostno zavarovanje kmetov mora pregledati in izdelati poročilo komisija, ki jo imenuje skupščina občine. Komisijo naj bi letos sestavljali Janko Ahačič iz Podljubelja, Marica Aljančič in Olga Mešič, obe iz Bistrice.

V delavski svet sestavljene organizacije Gorenjski zdravstveni center Kranj pa naj bi delegati na predlog komisije za volitve in imenovanja imenovali Bojana Balantiča iz Bistrice, delegata zbora združenega dela skupščine občine Tržič.

Zakaj dva delegata

Delegacija osnovnih šol je v razpravi o predlogih za imenovanje delegatov v svete osnovnih šol na decembrski seji zbora združenega dela vprašala, zakaj imenuje skupščina v svet osnovne šole heroja Bračiča in osnovne šole Kokrškega odreda po enega delegata, v svet osnovne šole heroja Grajerja pa dva.

Odgovor je pripravila kadrovska služba občine Tržič, ki pojasnjuje, da je svet posamezne šole sestavljen na osnovi njenega statuta. Statut osnovne šole heroja Grajerja določa, da skupščina v njen svet imenuje dva delegata, medtem ko se prvi dve šoli »zadovoljujeta« z enim.

Umirjena gospodarska rast

Izvršni svet daje v obravnavo osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine v letu 1981

Gospodarski tokovi v svetu in doma, težave v preskrbi z nafoto, s surovinami in z reprodukcijskimi materiali bodo letos močno vplivali tudi na razvoj tržiške občine, saj bo stopnja gospodarske rasti predvidoma nižja od povprečno načrtovane za to srednjeročno obdobje.

Ob upoštevanju prizadevanj za ustalitev gospodarstva letošnji družbeni proizvod ne bo dosegel triodstotne rasti, medtem ko bo vrednostno v primerjavi z lanskim večji za dobrih 22 odstotkov. Osnutek resolucije o uresničevanju družbenega plana tržiške občine za letos postavlja tudi ostre meje glede vseh oblik porabe.

Tako bodo sredstva za osebne dohodke naraščala v povprečju za pet odstotkov počasneje od dohodka, s čimer bodo ohranili njihovo realno raven iz preteklega leta, sredstva za skupno porabo, razen za invalidsko pokojninsko zavarovanje ter starostno zavarovanje kmetov, bodo rasla za deset odstotkov počasneje, sredstva za splošno porabo pa za 15 odstotkov počasneje od dohodka.

Za skupne potrebe na področju družbenih dejavnosti bodo letos v tržiški občini porabili 206,5 milijona dinarjev, in to izključno za redno dejavnost.

Od naložb je v programu zajeta le obnova planinskih domov v višini 982.000 dinarjev, medtem ko bodo okrog 9 milijonov dinarjev za izgradnjo naprav za ogrevanje letnega kopališča, za obnovo kulturnih spomenikov in pripravljala dela za obnovo osnovne šole heroja Grajerja zbirali na osnovi sprejetega družbenega dogovora o financiranju gradnje družbenih objektov.

Posebno zanimiv je osnutek resolucije v poglavjih, ki govorijo o razvoju združenega dela. Zaposlovanje, na primer, bo nižje od enoletnega generacijskega prirastka, medtem ko bo docela obstalo v delovnih skupnostih organov družbenopolitične skupnosti, v banki, samoupravnih interesnih skupnostih in delovnih skupnostih skupnih služb v proizvodnih temeljnih organizacijah.

Lani se je tržiška industrija zelo dejavno vključila v prizadevanje za povečan izvoz. Dosegla je tako dobre rezultate, da ji bo letos težko bistveno preseglja, četudi si bo z iskanjem notranjih možnosti in novih prodajnih poti prizadevala. Veliko napredov pa jo čaka tudi pri krčenju uvoza, katerega delež v izvozu uporabi domačih surovin, znanja in tehnologije predvidoma bo presegljal 70 odstotkov.

Gospodarske naložbe bodo v primerjavi z minulim letom večje ob upoštevanju razvojnega programa Lepenke, ki ima prednostnih kriterijih in stopnji pripravljenosti najboljšo osnovo za uresničitev.

Predsedniki največ štiri leta

V javni razpravi je osnutek amandmajev k ustavi socialistične republike Slovenije. Dopolnitev ustave pa obvezuje tudi občine, da v svojih statutih primerno določijo določbe, ki bodo omogočile doslednejše uveljavljanje načel kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti.

Spremembe 164. in 166. člena statuta občine Tržič pomenijo statutarno ureditev trajanja mandata funkcionarjev skupščine občine v mejah, ki jih določa osnutek amandmaja II k republiški ustavi.

Komisija za pripravo sprememb in dopolnitev statuta je preučila vse možne variante in predlaga, naj bi mandatna doba predsednika in podpredsednika občinske skupščine ter predsednikov in podpredsednikov zborov občinske skupščine Tržič trajala dve leti s tem, da so lahko ponovno izvoljeni. Komisija namreč meni, da bi s krajšim mandatom težje našli primerne kadrovske rešitve, zagotovili kontinuiteto v

vodenju in poglobljeno pozna problematiko na različnih področjih dela funkcionarjev, predvsem na področju splošne ljudske obrambe družbene samozastite.

Drugi in četrti amandma k bližnji ustavi pa posegata na polje izvršnega sveta. Komisija za pravo sprememb in dopolnitev občinskega statuta predlaga, naj loči za predsednika izvršnega mandatna doba štiri leta brez možnosti ponovne izvolitve, za izvršnega sveta pa mandatna štiri leta z možnostjo ponovne izvolitve. S tem bi zagotovili učitejšo delo v zvezi z uresničevanjem aktov občinske skupščine, predpisa po politike razvoja na posameznih področjih ter dolgoročnejših ukrepov, za katere je odgovoren izvršni svet.

O primernosti predlaganih ukrepov bodo po obravnavi v zborih skupnosti občine Tržič razpravljali obnašalci zborov krajanov in zborov

25. seja DRUŽBENO-POLITIČNEGA ZBORA skupščine občine Tržič, sredo, 28. januarja, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine

25. seja ZBORA ZDRUŽENEGA DELA skupščine občine Tržič, ponedeljek, 2. februarja, ob 17. uri v veliki sejni sobi skupščine občine

24. seja ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI skupščine občine Tržič, ponedeljek, 2. februarja, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine

Dnevni red

Po ugotovitvi sklepčnosti bodo delegati razpravljali o zapisnikih zadnjih sej in o uresničevanju sklepov, zatem pa bodo obravnavali:

- osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Tržič v letu 1981
- uskladitev statuta občine Tržič z osnutki amandmajev k ustavi SR Slovenije
- predlog odloka o določitvi prispevnih stopenj za uresničevanje programov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, komunalne dejavnosti, požarne varnosti in stanovanjske dejavnosti v občini Tržič od 1. 1. do 31. 12. 1981
- predlog odloka o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen in o skupnosti za cene občine Tržič
- osnutek odloka o proračunu občine Tržič za leto 1981
- osnutek programov sredstev in skladov skupščine občine Tržič za leto 1981
- informacija o oblikovanju občinskih blagovnih rezerv
- poročilo o pristopu k družbenemu dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v občini Tržič
- volitve in imenovanja
- odgovori na delegatska vprašanja ter predlogi in vprašanja delegatov Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bosta razpravljala še o
- poročilu odbora za uporabo sredstev samoprispevka

Obveznosti naj veljajo za vse

Konec preteklega leta je tržiško združeno delo sklepalo o planskih dokumentih občinskih interesnih skupnosti, na osnovi katerih bo v tem srednjeročnem obdobju zbiralo denar za reševanje skupnih potreb.

Samoupravne sporazume je prejele 61 temeljnih in drugih samoupravnih organizacij, ki zaposlujejo 5764 delavcev. Kljub podaljšanemu roku pa jih povsod niso sprejeli. Skupščina občine je na osnovi republiških zakonov pristojna, da z odlokom predpiše obveznosti za vse zavezanke.

Če družbena skupnost vsem delovnim ljudem in občanom zagotavlja enak obseg dejavnosti, ki so skupnega pomena, je prav, da veljajo enake prispevne stopnje tudi za tiste, ki samoupravnih sporazumov o temeljnih planov interesnih skupnosti niso sprejeli, tudi za delavce, ki so zaposleni v poslovnih enotah s sedežem zunaj občine Tržič. Tako bi imeli vsi delovni ljudje in občani enakopraven položaj pri uresničevanju pravic in obveznosti na področju otroškega varstva, izobraževanja, kulture, telesne kulture, socialnega skrbstva, zdravstva, zaposlovanja, komunalne dejavnosti, požarne varnosti in stanovanjske dejavnosti.

Izvršni svet skupščine občine Tržič predlaga v sprejem odlok o določitvi prispevnih stopenj za uresničevanje programov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, komunalne, požarnovarnostne in stanovanjske dejavnosti v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 1981. Leta za zavezanec, ki k planskim dokumentom niso pristopili.

Ugotovitveni sklep

Zbori skupščine občine Tržič so julija lani sprejeli družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini in obenem tudi sklep, da je treba akcijo za pristop k dogovoru začeti takoj.

Komisija za spremljanje izvajanja družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Tržič je vsem organizacijam združenega dela, samoupravnim organizacijam in skupnostim ter družbenopolitičnim organizacijam poslala pristopne izjave. Do konca novembra jih je podpisala večina udeležencev, po objavi dogovora pa še zamudniki. K družbenemu dogovoru je tako pristopilo 52 podpisnikov, kar pomeni, da ga bodo spoštovali v vseh tržiških delovnih sredinah.

Presežek za blagovne rezerve

Sredstva za splošno porabo bodo letos v tržiški občini največ zaostajala za rastjo dohodka; kar za 15 odstotkov (skupna poraba zaostaja za deset). V denarju to pomeni, da se bo v občinski proračun nateklo predvidoma 40,1 milijona dinarjev, kar je le za 18,5 odstotka več od dovoljenega obsega v preteklem letu.

Presežki prihodkov bodo tudi letos vrnjeni v obliki nujnih gospodarskih posegov za kompenzacije in občinske blagovne rezerve, za kar je v osnutku odloka o proračunu predvidenih blizu dva milijona dinarjev.

V času, ko je izvršni svet skupščine občine Tržič oblikoval osnutek odloka, še nista bila sprejeta dva pomembna dokumenta republiške resolucije, in sicer dogovor o omejevanju splošne porabe v občinah in dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1981. Novosti bo izvršni svet, hkrati s pripombami iz javne razprave, vnesel v predlog odloka o proračunu občine Tržič.

Računi so poravnani

Pri občinski konferenci SZDL je bil konec 1976. leta oblikovan odbor za uporabo sredstev tretjega samoprispevka. Zdaj, ko se njegovo odgovorno delo vse hitreje bliža koncu, delegatom poroča o zbiranju in koriščenju denarja za gradnjo družbenih objektov ter naložbe v krajevnih skupnostih v minulem letu.

Poročilo pravi, da je bilo že v devetih mesecih zbrane 90 odstotkov za celo leto načrtovane vsote, in to predvsem zaradi poravnavanja starih »dolgov« po družbenem dogovoru, ki so ga podpisale tržiške organizacije združenega dela, razen Metalke in TZE Tržič.

Večino lani zbranega denarja je odbor namenil za dom upokojencev, ki je stal točno 64.411.590 dinarjev. Odprto ostaja le vprašanje ureditve Pavlinovega vrta. Drugi večji porabnik sredstev tretjega občinskega samoprispevka so bile krajevne skupnosti. Za njihove naložbe je bila lani na skupščini sprejeta valorizacija v višini skoraj 20 odstotkov.

Lani se je tržiška industrija zelo uspešno vključila v prizadevanje za večji izvoz, tako da bo letos kljub iskanju notranjih možnosti in novih prodajnih poti ugodne rezultate težko bistveno preseglja. Največ do leta 1981 je gospodarstvu spet prinesla tovarna Peko, ki je izvozila kar 42 odstotkov celotne proizvodnje.

Vse šole pod eno streho

V novem šolskem centru, ki mora zaživeti jeseni, naj bodo združene vse usmeritve srednjega izobraževanja — Poklicna lesna šola nasprotuje takšni organizaciji

Novi center usmerjenega izobraževanja, ki mora zaživeti z novim šolskim letom, je treba organizacijsko povezati tako, kot je bilo zamišljeno ob snovanju programa usmerjenega izobraževanja, so poudarili na seji komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka, ki je bila pretekli četrtek. Hkrati je treba organiziranje centra pospešiti, ocenili pa so tudi, da se samoupravni organi posameznih šol premalo

vkjučujejo v priprave organizacije centra.

Leta 1976, ko so se začele razprave o usmerjenem izobraževanju, je bila v škofjeloški občini sprejeta usmeritev, da morajo srednje šole izobraževati takšne kadre, kakršne združeno delo v občini potrebuje, za kvaliteten pouk pa je potrebno zagotoviti primerne prostorske in druge gnotne zmogljivosti.

Obe nalogi sta bili dobro opravljene. V novem šolskem letu bodo

v 1. razred vpisali 7 lesarskih oddelkov, 4 oddelke strojno-kovinarskih usmeritev, 3 oddelke družboslovno-jezikovne usmeritve in 2 oddelka cestno-prometne usmeritve. Zagotovljene so tudi prostorske možnosti za izvajanje teh programov in bivalni pogoji za učence, ki se bodo vključili v šolanje v Škofji Loki in so doma v drugih krajih. Avgusta bo namreč hkrati s centrom odprt tudi nov dijaški dom.

Vzgojnoizobraževalni programi vseh usmeritev so v 1. in 2. razredu enaki, razen osnov tehnike in proizvodnje, zato bodo morali v učni proces vključiti vse razpoložljive kadre.

Vzdrževanje novo zgrajenih objektov, učne tehnologije in opreme bo znatno dražje kot v sedanjih učnih razmerah. Zato je najbolj sprejemljiv predlog, da je bodoči center ena delovna organizacija s temeljnimi organizacijami — vsaka usmeritev bi bila organizirana v lastni temeljni organizaciji. Enako tudi dijaški dom in športna hala. Na ta način bi z združevanjem sredstev za amortizacijo in vzdrževanje, z združevanjem kadrov, knjižnice in učne tehnologije, najbolj smotrno gospodarili in kvalitetno usposabljali.

Takšni organizaciji pa nasprotuje kolektiv poklicne lesne šole, češ, da so se v posebni izobraževalni skupnosti lesarstva dogovorili, da bo srednja šola lesarske usmeritve v Škofji Loki samostojna delovna organizacija. Učne in bivalne prostore naj bi v novem centru in dijaškem domu le pogodbeno najemali.

Ker se novo šolsko leto hitro bliža in ne kaže računati, da bo dovolj zgodaj, če bo vse za prehod na usmerjeno izobraževanje pripravljeno septembra, z organizacijo centra ne kaže več odlašati. Dogovoriti se je treba čimprej in to v skladu s sprejetimi usmeritvami, so poudarili na komiteju.

L. Bogataj

Gasparijeva slovenska kmečka motivika, ki ji Lado Krmec doda marsikaj iz zakladov svoje domišljije, mu je najpogostejše vodilo pri rezbarskem spopadanju s hrastovim lesom. — Foto: F. Perdan

Akcija Nič nas ne sme presenetiti v radovljiški občini

Temeljita ocena priprav

RADOVLJICA — Sekretariat koordinacijskega odbora za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri občinski konferenci Socialistične zveze v Radovljici, ki skrbi za uredništvu tokratne akcije Nič nas ne sme presenetiti v občini, je na zadnjih dveh sejah posvetil pozornost oceni dosedanjih priprav na akcijo v združenem delu in krajevnih skupnostih. Kot je ugotovil, nosilci priprav še vedno nimajo povsod izdelanih lastnih programov, ponekod pa jih niso uskladili med seboj; še posebno ne s programi teritorialne obrambe, armade in milice.

Sestavljalci programov pri njihovem oblikovanju očitno niso uspeli pridobiti za sodelovanje za pomoč zadolžene strokovne sodelavce, saj je vsebina izdelanih programov prepslošna. Obravnava predvsem posamezne stopnje priprav, manj pa je usmeritev za praktično izvedbo akcije. Koordinacijski odbori v krajevnih skupnostih in združenem delu ob tem kot poseben problem navajajo nezagotovljene vire financiranja in materialne oskrbe za izpolnitev akcije. To je po eni strani posledica slabega dogovarjanja, po drugi pa odraz pomanjkljive kadrovske sestave odborov. V krajevnih skupnostih, ki bi morale med pripravami stalno sodelovati z delovnimi organizacijami in samoupravnimi interesnimi skupnostmi na svojem področju, namreč niso zagotovili frontne zastopanosti članstva v odborih in drugih telesih. To pa bi omogočilo učinkovitejšo družbenopolitično aktivnost, še zlasti pri usposabljanju občanov in seznanjanju z njihovimi nalogami.

Kot je sekretariat med drugim ocenil, so za seznanjenost delovnih ljudi in občanov s pripravami na ak-

cijo v vseh okoljih sredstva javnega obveščanja, razen jeseniškega radia, doslej premalo storila. Svoje vloge prav tako niso odigrali krajevni in ulični odbori Socialistične zveze pa hišni sveti. Znano tudi ni, kakšne so razmere na področju požarne varnosti v stanovanjskih naseljih.

Za odpravo teh in drugih pomanjkljivosti v pripravah na akcijo, ki bo dosegla svoj vrh marca in aprila, je sekretariat predložil, naj vsa odgovorna telesa Socialistične zveze in Zveze sindikatov ocenijo dosedanje priprave ter se zavzamejo za odpravljanje napak. Predsedstvu občinske konference Socialistične zveze pa je sekretariat dal pobudo za sklic seminarja, na katerem bi vse nosilce priprav podrobno seznanili z njihovo odgovornostjo in nalogami v akciji Nič nas ne sme presenetiti.

J. Rolc

Poudarki

iz referata Mitje Ribičiča na nedavni programski seji republiške konference SZDL o aktivnostih socialistične zveze v preteklem letu. Mitja Ribičič je celovito ocenil dejavnost socialistične zveze in orisal njeno dejavnost na številnih področjih in med drugim spregovoril tudi o splošni kulturni situaciji v svetu in pri nas. Iz njegovega referata povzemo nekaj poudarkov.

• Mogoče se nikoli ni bila kulturna situacija v Evropi tako zapletena kot zdaj, ko se stoletje bliža koncu. Zavedati se moramo, da je bilo to stoletje silnih družbenih premikov, oktobrske, jugoslovanske in drugih socialističnih revolucij, znanstvenih odkritij in tehničnega napredka, umetnost pa se je trudila, da bi dosegla ali celo presegla te dosežke. Zato je popolnoma spremenila svoj obraz. Nova poezija je postala vse bolj vaze zaprta umetnost, problemi pisanja in novih metod so kmalu postali važnejši od besedila ali vsebine romanopisja, gledališče se je izražalo vse bolj v groteski, absurdnih situacijah in v skrajnem pesimizmu, likovna umetnost se je izražala v najrazličnejših abstraktnostih, glasba je iskala nove glasovne oblike, arhitektura, balet, kiparstvo in razvoj uporabnih umetnosti so se tudi razvijale v revolucionarnih zamahih.

• Vsa ta nova pota umetnosti so se pri nas začrtala skoraj istočasno kot drugod po Evropi in svetu. Tudi pri nas danes prisostvujemo hitremu menjanju avantgardnih izrazov umetnosti, eksperimentiranje često postaja enakovredna sestavina programov osrednjih kulturnih institucij, v upodabljanju umetnosti ali glasbi, na primer, je na pohodu vrsta raznih stilov in šol, pod vplivom znanstvene in tehnološke revolucije segajo umetniki v vesolje ali se spuščajo v mikrosvet, čeprav je stvarnost že začela izganjati abstraktnost. Umetnost se ponovno vrača k človeku, človečnosti.

• K tej situaciji pa imamo seveda tudi vrsto pripomb. Razvil se je ekstremni individualizem, razvil se je kič, in sicer do take mere, kot ga še nikdar ni bilo v naši kulturi, skupaj s starimi licencami smo uvažali tudi pornografijo. Vse te in še druge negativne pojave, ki so v kvar naši kulturi, smo razvijali pod izrazitim vplivom lastnih slabosti in zunanjih modnih, zapadnih tokov, kjer je kulturna atmosfera kljub čedalje močnejšim tendencam evrokommunizma izrazito potrošniška, trgovska. V tem, da so nekateri umetniki besede, odra, glasbe ali

čopiča bolj omamljeni od tujine, kot pa od domačih inspiracij, vidimo hud padec pravih ustvarjalnih moči.

• Slovenskemu filmu ne posvečamo dovolj skrbi. Želimo, da bi bili slovenski filmi ne samo po tehnični strani na dostojni višini, kar v glavnem so, pač pa, da bi bili tudi po vsebinsko umetniški strani na ravni veličine revolucionarne preobrazbe slovenske in jugoslovanske družbe, kar v glavnem niso. Zakaj nismo dovolj usposobili programskega sveta ali dramaturškega oddelka Vibe filma in zakaj dovolimo, da ima glavni filmski projekt v rokah nezrela skupina neizkušenih mladih ljudi.

• Zaščita naše kulturne dediščine sodi med izjemno pomembna dejanja. Skrajni čas je namreč, da zaščitimo našo pokrajino, ki sodi med najlepše v Evropi, da zaščitimo našo kmečko arhitekturo, ki jo še zmeraj mrzlično uničujemo, ker ne znamo najti med žlahtnostjo starine in modernimi potrebami življenja.

• Ko govorimo o varovanju kulturne dediščine, ne moremo mimo pačenja naših klasičnih tekstov v gledališču, ki jih nekateri režiserji pačijo v imenu svojih avantgardističnih tendenc v umetnosti. Če kakšen režiser sodi, da je Cankar slab pisatelj, da ga mora preurejati in popravljeni, naj se podpiše kot avtor predstave.

• Bitka za lep jezik je v današnjih družbenih presnjavljanih dolg, se pravi stalen proces. Skrb za slovenščino se mora začeti v šolah, nadaljevati in v vseh področjih našega političnega in gospodarskega razvoja, čisto posebna skrb pa mora razvoju slovenščine veljati na področju kulture.

• Glede nove revije smo v razpravah, polemikah, člankih, ocenah in intervencijah ugotovili dve liniji, ki sta prisotni v boju za novo revijo. Prva si želi samo novo revijo. Tem pretežno ni moč ugovarjati in je zamisel o taki reviji tudi dobivala podporo pri večini kulturnih ustvarjalcev pri nas. V zahtevi po novi reviji pa se pojavlja tudi druga tendenca — ustvariti sredstvo za politični boj proti naši samoupravni demokraciji. Take tendence, da bi kulturo organizirali kot samostojno politično opozicijsko dejavnost, so v naši samoupravni družbi smešne. Zakaj slehernemu slovenskemu razumniku bi moralo biti samo po sebi razumljivo, da je del samoupravne slovenske skupnosti in da ima do nje iste dolžnosti kot politiki in kot vsi drugi, kakor ima tudi iste pravice.

Zapisan kulturi

Življenje, vtakno v kulturo, slikarstvo in oder; široko srce, predano umetnosti in mladim, zraven pa zvrhana mera optimizma, dobre volje, vitalnosti, zdravorazumske kritičnosti, trme in kljubovalnosti. To je Lado Krmec, 68 let star in skoraj prav toliko časa z dletom in čopičem v roki, s srcem pa na amaterskem odru.

Ze v letih ljudske šole je rezljal jaslice, njegov učitelj Franc Stele je poskrbel, da je za vsako umetelno izdelano ovčko dobil po dinar ali dva. Taisti učitelj mu je stal ob strani tudi na njegovi poti gledališkega igralca in režiserja, a na oder ga je postavil že oče, vnet kulturnik in vodja »Sokola«. Stele, ki je v svojem varovancu zaslužil dar boginje Talije, ga je popeljal tudi na radio, postavil ga je na oder Drame, kjer je štirinajstletni Lado duhovito odigral Krjavlja, »kako je hudiča na pol presekal«. Bil je Severjeva generacija, pa verjetno nič manj obetaven, pa mu je nesrečno naključje iz mladosti, ki mu je izkazalo obraz, preprečilo profesionalno igralsko pot.

Izučil se je za krojača, potem pa je potoval za delom »široim sveta«. Kjer je le bil oder, je igral, z odrom pa se je nenehno prepletala tudi njegova ljubezen do slikarstva. Motive iz življenja je izražal v oljnih podobah, na platno je prenašal vedre in žalostne utrinke iz okolja. V Preddvoru je prišel kot »furman« na žago. Tam je tudi začel rezljati podobne, ki jih je prej lovil v čopič. Nastajali so mnogi religiozni simboli, ornamenti, pa motivi narave, s katero se je vse-skozi čutil močno »povezanega«. Tik pred vojno je že tudi režiral, »sati-rično igro »Štelmundski župan« si je prislužil tudi politično preganjanje. V Preddvoru so ga aretirali in poslali v Begunje, od tod na Ljubelj, pa na Gestapo v Celovec, ponovno v Begunje in slednjič 1942. v Dachau. Strahote, ki jih je tam preživljal, bi mu bržkone zlomile voljo, da ni bilo slik in rezbarij, ki jih je delal, opazujoč življenje okrog sebe. Risbe za pornikov, stražnih stolpov in bodeče žice so se prepletale z verskimi simboli, podobami trpečih Kristusov, pa nepogrešljivimi motivi iz narave tam onkraj bodeče žice. Slišal je prenekatere spodbudno besedo svojih sotrpinov, nekoč se je ob njem ustavil tudi znan slikar, ki mu je dejal: »Če kdajkoli prideš ven iz te strahote, mlad si še, pojdi v šole, kjer boš lahko izkoristil svoje slikarske darove!«

Dachau je preživel, a v šole ni šel. V Preddvoru, kamor se je vrnil, je našel razdejan oder, kulis nikjer, ljudi, vajene dolgoletne bogate kulturne tradicije, pa v pričakovanju... In tako je najprej zrasel oder, potem pa so na njem uprizarjali veseloigre, prepevali kuplete in zabavali od vojne in trpljenja zgarano občinstvo. Pred doma narejenimi kulisami — tako je zdaj Lado izkoriščal svoje slikarske talente — so zaigrali »Gospoško kmetijo«.

Tisti čas se je preselil v Britof in tod je razvijati svoja nagnjenja do amaterskega gledališča in slikarstva. V les je rezljal motive Maksima Gasparija, krasil lesene okvire svojih oljnih slik, restavriral stare lesene svetnike. Slovenski motivi, stilizirana narava in vsakdanje življenje, so nastajali na trdem hrastovem lesu. Prijateljem in sosedom je njegova umetnost ugajala, pa so prihajali s preštevilnimi željami. Divjih petelinov, pravi, je izrezljal kakih osem, pa vendar niso vsi enaki. Serijsko izdelovati ni po njegovem okusu, kajti vsaki sliki ali reliefu vdahne nekaj svojega, izvirnega. Slikanje na platno je zdaj opustil. Ko je prvokrat razstavljal v Mestni hiši v Kranju, je v knjigi vtisov naletel na tole tovariško spodbudo: »Tovariš Lado, pusti malarijo, vsak drugi je danes malar. Loti se rezbarije, izpopolnjuj to in postani še boljši!« Tovariška nasveta se je držal. Njegovi današnji lesorezi so vse večji in popolnejši.

Tako je vsa leta združeval v sebi dve umetnosti — gledališče in slikarstvo — odru je dal del svoje osebnosti, svoje slikarstvo je podoživljal intimneje. Njegovo igralstvo, režijo in vzgojo mladih v duhu gledališča, je družba že ničkolikokrat nagradila. Prenekatere priznanje matičnega društva »Svoboda« polni njegove predale, pred petnajstimi leti pa si je prislužil tudi Prešernovo plaketo, ki mu od vseh priznanj največ pomeni. Veliko je igral in režiral, na oder je postavil Veroniko Deseniško, Rokovnjače, Desetega brata, Celjske grofe, zadnja leta pa največ dela z otroki, uspešno se posveča vzgoji mladih gledališčinikov.

Zadnja igra, ki jo je režiral v Predosljah, je »Kmetijo sovražim«, igra današnjega časa, aktualna in boleča, čeprav so bili kritiki mnenja, da je vulgarna in da ne ustreza pravilom slovenskega jezika.

Lado Krmec se je torej zapisal odru. Za svoje delo je dobil veliko priznanj, pohval, spodbud, nekajkrat pa tudi polena pod noge. Hkrati je razstavljal svoje bogate in nenavadne lesoreze — med njegovimi najljubšimi, ki jih skriva pred znanjci, da mu jih ne bi odnesli, sta »Ciganka pod križem igra violino« in »Duh matere« — rezljal in slikal za prijatelje, celo čez ocean k slovenskim izseljencem so našli pot njegovi slovenski motivi. Še na druge načine je bogatil svoje duhovno življenje, pel je v zboru, bral — v taborišču je prebral tudi Hitlerjev Mein Kampf — in pisal spomine na težka štiri leta vojne okupacije. Zdaj, ko si nalaga že sedmi križ, še vedno neutruden bogati zaklade v sebi, prenaša pa jih tudi na mlado generacijo, ki ji vzgaja ljubezen do lepega in usmerja na Talijino pot.

D. Zlebir

Problemska konferenca o informiranju

Radovljica — Svet za informiranje pri občinski konferenci Socialistične zveze v Radovljici je na januarjski seji ocenil potek priprav za sklic že lani napovedane problemske konference o informiranju na področju radovljiške občine. Člani sveta so ugotovili, da je treba dopolniti doslej zbrane podatke v gradivu o razširjenosti in učinkovitosti informativnih oblik ter statistične podatke o razširjenosti osrednjih časopisov, pokrajinskega lista, lokalnih glasil in drugih množičnih sredstev javnega obveščanja. Pri pregledu sedanjega stanja informiranosti bo treba posebej razčleniti vlogo in delež občinskega informacijsko dokumentacijskega centra, ki zaradi šibke kadrovske sestave in drugih opravičljivih razlogov še ni zadostil nalogam v delegatskem sistemu ter obveščanju delovnih ljudi in občanov.

Za dopolnitev že pripravljene gradiva so imenovali petčlansko delovno skupino, ki bo svojo nalogo opravila do 28. januarja. Svet se je ob tem dogovoril, naj predsedstvo določi datum problemske konference predvidoma v začetku marca in sprejme sklep za izdelavo ter sprejeme poslovnika konference.

Na seji so obravnavali tudi predlog samoupravnega sporazuma o osnovah srednjeročnega plana ČP Glas iz Kranja za obdobje 1981 do 1985. Izrekli so več pripomb, ki jih bodo skupaj s stališči dali predsedstvu občinske konference Socialistične zveze. Slednje bo ta vprašanja obravnavalo na februarjski seji.

J. Rolc

Dragan Jankovič

LJUBLJANA — V soboto, 24. januarja zvečer, je nenadoma umrl direktor Mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov v Kranju, novinar in cineast Dragan Jankovič. Leta 1968 se je na pobudo Komiteja za šport in turizem ICSPE pri UNESCO formalno kranjski festival, ki mu je nadvse za filmsko zvrst vneto prizadevanje njegovega direktorja Dragana Jankoviča dajalo svojevrsten pečat. V več kot desetletje dolgem obdobju si je mednarodni festival športnih in turističnih filmov tudi po Jankovičevi zaslugi pridobil v filmskem svetu ugled in pozornost. Z domala enako zavzetostjo kot je vodil kranjski festival, je navezoval in vodil tudi filmske stike na mednarodni ravni, tako da je organiziral predstavitve slovenske in jugoslovanske umetnosti po svetu, kot je tudi pripravil srečanja s tujo kinematografijo na domačih tleh.

Tomo Križnar

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

1

Tomosov 90-kubični motor še vedno čepi na pomolu. Prtljago znosim v kabino. Oskubljen in osamljen je videti. Čisto zgubljen je med ogromnimi železji vozila za prevoz kontejnerjev. Kaj te čaka, revež!

Ponoči me je vrglo iz postelje. V kabini je bilo hladno, okno je kot nora kobila butalo ob steno, omare so ječale... Na obali so mrzlo mežikale lučke. Valjali smo se proč. Mir leze iz teme. Postelja je bila mehka kot že dolgo ne.

Prevozili smo Gibraltar. Iz meglic obzorja, obsijane s toplim soncem, se pokažejo obrisi španske obale, potem tudi afriške. Maroko. Nekoč sem se čez to ožino vračal trdno odločen, da se nikdar več ne podam na potovanje. Pa sem spet tu. Stara utrdba Trafalgarška še vedno straži na samozavestni skali, ki so ji Angleži prevrtali drobovje in jo nasršili s kanoni. Dvoje ostrih bojnih letal preleti skale, kjer se edino na evropski celini potikajo opice. Nekaj ladij hiti prečno po kanalu, druge grede proti nam ali z nami, ven na Atlantski ocean. Okus slovesa. Adijo stara čipkasta dama evropska. Naj živi novi svet.

Že celo popoldne se mi zdi, da slišim nekakšno glasbo. Ko grem pogledat na hodnik, vedno znova ugotovim, da to niso tranzistorji mornarjev. Presluhi so posledica tišine in enakomernega brnenja strojev. Uho je še vajeno hitrih in močnih obremenitev mesta.

Noč je. Skozi temo na stečaj odprtega okna zlovese piha. Groza, ves sem prepoten. Kakšne sanje! Vsi strahovi, ki se jih lahko zmisli moja nora glava. Kače, prepadi, fašisti, stare prežvečene ljubezni. Že dneve in dneve ista ponavljajoča se slika. Odprtina kabine se dviga do neskončnih višin kodraste modrine, potem se spusti čez stene belih oblakov do meje, kjer se objemata zrak in voda. Guncamo se. Stene potrpežljivo škripljejo, včasih zaropotajo po tleh knjige z mize, iz stranišča zoprno prsmrdi. Čakam na slabost v želodcu... Sonce je zašlo. Tako fantastično mirno in lepo... Pri večerji smo vsi blaženi. Vulgarne kletvice so nekam pobegnile.

Ni muhe ni komarja; čisto sami smo sredi ogromne vode pod vedno bolj svetlim soncem. Kako debel, grob in neroden je pulover. Prvi ptič. Nizko nad vodo. Ribič bo. Karibsko morje. Odnosi med posadko se sprotijo. S premca opazim nekaj ladij. Skupaj se pomikamo proti zahodu.

Pijem viski. Na ladji se ga dobi po 3 dolarje. Zasenčim luč. Potegnem se vase, premišlujem... Brezvetrje! Vedno je tako, ko odpotujem, ko sem opravil z nečim, z nečim, z novim pa še nisem začel. Potem grem na stranišče, in kot tolikokrat, pogledam skozi okno. Uf, luči. Panama. Zasadramo se. Kljub temi je vse na nogah. Ob bok ladije butne lesen čoln. Tuji ljudje, tuje kričanje, kletvice... Na krov potegnejo zaboje cigaret, viskija. Zenske mahajo z rokami. Kakšne mrhe. Mornarji obupano dihaajo po palubi. Samo uro časa imamo, potem počasi odjarmamo v lijak med obema zemljama. Ladje s pokvarljivim tovorom imajo prednost.

Smrdi ali diši, meni diši. Po dveh tednih slanega zraka, prvič vonjam nekaj podobnega kot za Savo, po zelenju, po blatu, po brencljih, pravzaprav bolj po komarjih. Ko se pomikamo skozi medlo osvetljen kanal, se iz mrčne džungle oglasi skrivnostno brenčanje, črkanje, tuk-tukanje. Trohno, vročina, pobitost... Pošastno.

Tihi ocean nas pričaka pust. Nebo je sivo, voda temna, vidljivost slaba, valovi še bolj podavljani. Med posadko v podpalubju šumi. Čez 24 ur bodo prišle na krov ženske. Pleskarji govore o južnoameriški marihuani; malo pred Panamo jim jo je zmanjkalo. Ne morem verjeti, da je mimo celih 16 dni na

morju. Vse rezervne dele motorja zvijem v plastiko, prtljago znosim na krov in čakam.

Prve ptice, ribiški čolni, tam čisto ravna in tanka, peščena žalostna obala. Razločim pomol, nekaj ljudi, ki se zbirajo, kamor nas nese, galebi se vrte v vetru pod modro svetlobo med razmaknjenimi oblaki... Ropotanje verig... Pristali smo hitro in strogo natančno, kot z avtobusom. Manta, drugo večje pristanišče Ekvadorja.

Okus novega sveta

Zelo temna noč je, cesta je rahlo napeta, ozka, luknjasta, motor brni zdaj zdravo; zmrznil je bil v hladilniku za banane. Skozi bambusove stene koč na kolih pod orjaškimi drevesi se ob siju petrolejk vidi prav vse, kar počno notri ljudje. Nobenega televizorja, matere pestujejo vekajoče otroke, možje slone na oknih. Pozno je že, pa se ne morem ustavit. Vse dni na visokem morju sem čakal na tale prvi dan. Više gor v samoti ugasnem ropotanje in poslušam... vonjam... čutim. Bogastvo! Enkrat v življenju je treba na daljše potovanje z ladjo. Šele ko se izkrcas, občutiš, kako pestra je kopna zemlja.

Potem se za ovinkom odpre jezero luči. Za električnimi drogovi se spustim navzdol. Lesene hiše, široki listi bananovcev, med električne žice stisnjene kokosove palme... Otroci se pode z železnimi kolesi, velika temna podgana skoči čez cesto, zasmrdi po pomijah in starih drekih, v ušesa butne kričava glasba. Na plazi... oh, na plazi vrvi in šumi praznično oblečenih. Vse gostilne, restavracije in bari so odprti.

Pod rdečimi lučmi se po plesišču sredi ulice majoje pijani obrazi. Nekaj jih blebata, sloneč za plotom. Zenske! Oblečene so v oprizeta dolga krila, bluže z globokimi izrezi, s torbicami in svojimi širokimi pasovi izgledajo rahlo zastarelo, vendar z dolgimi črnimi lasmi, zdravo poltjo in živimi očmi, vsak hip pripravljene na spogledovanje, delujejo sila zapeljivo. Visoko dvignjenih glav se sprehajajo po korzu po dve, po štiri, držče se pod pazduho. Južnoameriške kraljice. Pred kinom je gneča. Čez ulico je razpet napis John Travolta v Vročici... Za njegovo navno narisano podobo na propagandnem panoju otroci prižigajo petarde in jih mečejo v dolgo vrsto čakajočih, da puh smrdljivih eksplozij dviga krila zgodaj zrelih smrkelj. Nihče se ne razburja. Tudi spokojni starčki z galantnimi brčicami na stopnišču stare, v španskem kolonialnem stilu zidane cerkve, ne. Branjevke čepe pri stojnicah, debele babure v trgovinah se naslanjajo na pulte.

Pohod na Stol drugač

Odbor za pohod na Stol pripravlja 16. zasko spominsko manifestacijo v Karavankah – Priporočilo gorskih reševalcev za spremembo smeri pohoda – Večja skrb za varnost udeležencev

Jesenice – Na seji razširjenega odbora za pohod na Stol pri občinskem odboru Zveze združenj borcev NOV na Jesenicah in koordinacijskem odboru planinskih društev jeseniške občine, ki so se je razen članov odbora udeležili tudi predstavniki nekaterih planinskih društev, gorske reševalne službe, organov milice, enot armade pa družbenopolitičnih in drugih organizacij, so razpravljali o pripravah na letošnji, 16. zimski spominski pohod na najvišji vrh Karavank. Kljub odsotnosti predstavnikov komisije za gorsko reševalno službo pri Planinski zvezi Slovenije, ki se vabila in nadaljeval žal niso odzvali, so obravnavali tudi njeno priporočilo za spremenjeno smer pohoda.

V široki razpravi so najprej poudarili pomen vsakoletne množične planinske in družbenopolitične manifestacije, s katero obujamo spomin na junaški boj jeseniške čete 20. februarja 1942. leta na Stolu in nadaljujemo revolucionarne tradicije narodnoosvobodilne borbe. Ta osnovni namen pohoda je treba, kot so sklenili, dosegati tudi v bodoče, vendar ob tem nekoliko spremeniti njegovo organizacijo.

Povod za takšno odločitev je že omenjeno priporočilo komisije za

GRS pri Planinski zvezi Slovenije je posledica nekaterih težav z nediscipliniranostjo udeležencev, slej se je namreč prav zato pripoved več nesreč, lani tudi ena smrtna Vzponu na vrh, kakor pripoved reševalci, se sicer ne kaže povod poudariti, so menili na sestanku sklenili, da bo mogoče le v organizaciji skupinah po deset ljudi z vodnikom na čelu. Za večjo varnost udeležencev pohoda bodo vsa nevarnejša mesta na poti zavarovali z dodatnimi vrvmi in mrežami, za boljše reševanje bodo skrbela večje skupine alpinistov, gorskih reševalcev in milicijev.

Seveda, odslej ne bodo vsem dovolili vzpona na vrh! Otroci, slabokrvni, opremljeni in manj izkušeni vodniki bodo lahko odšli le po manj zahtevni poti po planinah pod Stolo. Tod bo potekal pohod za udeležence, če bodo vremenske mere slabe, v vsakem primeru bosta obe smeri pohoda veljali udeležbo.

Do prihodnje seje bo odbor pripravil podroben spored letošnje manifestacije. Z vsebino sporeda bo Planinska zveza seznanila Planinsko zvezo Slovenije. Vse druge bo obvestil o podrobnostih preko pisma ali s pomočjo pisma. J. R.

Dejavnost gorenjskih šoferjev in avtomehanikov

Sprejet letošnji delovni program

Kranj – Pretekli teden so se v Kranju zbrali predstavniki organizacij Zveze šoferjev in avtomehanikov z Bleda, Jesenic, Tržiča, Žirov, Škofje Loke in Kranja, ki skupno združujejo že skoraj 800 članov ali 100 več kot lani. Glavni namen sestanka je bila poživitev dela organizacije šoferjev in avtomehanikov, udržitve sodelovanja med podružnicami oziroma društvi ter dogovor o letošnjem skupnem delovnem programu. Letošnja dejavnost je dobro in celovito zastavljena, velika pozornost pa velja izobraževanju članov, preventivnemu in vzgojnemu delu ter vključevanju v družbenopolitično življenje sredin, kjer društva delujejo. Dejavnost se odvija na amaterski osnovi, kar terja od aktivistov in članov obilo truda poleg zahtevnih dolžnosti na delovnem mestu.

Gorenjske organizacije Zveze šoferjev in avtomehanikov so se dogovorile, da bo v mesecih do maja veljala posebna skrb seznanjanju članov z novim zakonom o cestnem prometu in njegovi varnosti. Predavanja bodo organizirana v vseh krajih, kjer deluje Zveza šoferjev in avtomehanikov, poznana pod kratico ZSAM. Člani se prav tako

pr pripravljajo na občne zbore. Prvi bo 30. januarja, tržičski dan neje, blejski pa 7. februarja. V januarju je tudi način proslav 13. julija, dneva ZSAM. Oblikovalec je posebna komisija za organizacijo regijskega tekmovanja, ki bo vidoma 11. julija v Kranju. V ljevabo se bo sodelovanje z organizacijo šoferjev in avtomehanikov francoske pokrajine Alzacije. Najšnja organizacija je izredna in na dobro organizirana, zato medsebojno sodelovanje in izredna dobrodošla. Nastali sta prav dve novi organizaciji ZSAM in Bled, ki sta pred tem del skupne, sedaj pa so člani ugotovili, da je bolje osnovati dve samostojni organizaciji.

Organizacije Zveze šoferjev in avtomehanikov, so poudarili, da bodo v renjskem sestanku, se želi povežati s sveti za preventivno vzgojo v cestnem prometu in v rodni organi in organizaciji prav tako pa tudi z organizacijo SZDL. Organizacija je začela delovati bolj organizirano in na zato bo potrebna moralna in materialna pomoč. Ena od glavnih nalog je povežanje s šolsko in prometnimi krožki in mentorstvom v vzgoje. J. Kol.

Ivan Jan: Kokrški odred 10

Zato pa je vedel, da je aretirani »Janez Habe-Metod« vpliven »delegat iz Ljubljane«. V Ljubljano pa so bile tudi usmerjene želje gestapovskega vodstva z Bleda: prodor do CK KPS in do glavnega partizanskega poveljstva.

Gestapovec Druschke je bil prepričan, da bo omehčal tudi Janeza Habeta-Metoda, kot mu je bilo naročeno, da se imenuje. Ne bo prvi, ne zadnji, ki mu bo spregovoril. Druschke je že od decembra dosegal uspeh za uspehom.

In tako se je pričela mučna, a nadvse junaška pot pokrajinskega partijskega sekretarja Metoda. Ko so odpovedali Druschkejevi pomočniki in od Metoda niso mogli zvedeti niti za njegovo pravo ime, kaj šele za kaj drugega, se ga je loteval Druschke sam. S pogostimi mučenji, ki so trajala tudi po več ur, so razbitega, okrvavljenega in tudi nezavestnega sekretarja Metoda nazaj v bunker večkrat prinesli ali privlekli v odedji.

In če so poslej s krvavih zasliševanj v odedji odnašali tudi kakega drugega mučenca, so zaporniki šepetali: »Spet so nesli Metoda!«

A Dolinšek, ki je vseskozi skušal tudi pobegniti, ni klonil. Povedal jim ni drugega kot to, da je Metod. In zato je ta mučeni in okovani »Metod« postajal simbol junaštva in odpora.

Enkrat pa ga je hudo pretepel celo nesrečni Guck, gestapovski uradnik v begunjski jetnišnici. Zanj je bilo znano, da z jetniki lepo postopa in da jim skuša lajšati trpljenje, zato je bilo to tembolj čudno. Guck je bil tisti, ki je tako kot gestapovski ekonom Pertsch večkrat poskrbel, običajno prek dr. Janeza Šarca iz Radovljice, * za sporočila posameznim zaupnim ljudem in organizacijam OF zunaj zaporov, kako se kdo drži pri zasliševanjih, kdo in koga izdaja. **

Njegovo obnašanje in reagiranje na Guckovo ponudbo bo še jasnejše, če opišemo

samo še eno njegovo epizodo, ki pa je bila najhujša, najbolj pošastna. Zgodilo se je 20 dni po njegovi aretaciji. Ko so odpovedale prav vse gestapovske metode, so tudi Dolinška 31. marca 1942, ko so v Drago ustrelili 29 talcev, večinom njegovih sodelavcev iz Kranja, Stražišča in Škofje Loke, odbrali za streljanje. Gestapovci so se obnašali tako, kot da bodo ustrelili tudi njega in kot da bo on trideseti. Dolinšek je o tem povedal avtorju, da so jih tisti dan 30 zvezanih rok odpeljali v Drago in jih zvrstili ob veliki jami:

»Ob njej je stalo pet stebrov, na njih pa vrvi. Nasproti se je postavilo 15 esesovcev. Ko so na stebre privezali prve tri (streljali so le po tri naenkrat), so ti že začeli vpiti, naj pozdravijo svoje in podobno.

Potem so začeli streljati, jaz pa sem vse to moral gledati. Desetkrat... Niso mi dali miru. Nemo sem gledal to pobiranje, vendar me tovariši niso izdali... Nemci pa so streljali kar naprej. Pobili so ves kranjski partijski komite, celo vrsto sekretarjev... Zadnjega okrožnega sekretarja Lucijana Seljaka, ki se je po strahovitim mučenju delal zmešanega, nadalje Janeza Poljanca, člana tega komiteja, Bogomira Aljančiča, člana okrožnega odbora OF, Janeza Žerovnika, Franca Pfajfarja, sekretarja celice v Škofji Loki, ki je imel že blizu 50 let, in še veliko znancev.

Ko bi moral priti na vrsto še jaz, me je namesto strelav spet zadelo vprašanje, kdo sem. Naj vendar to povem, če že zaradi drugega ne, vsaj zaradi tega, da bodo lahko napisali, koga so ustrelili...

A tudi ob mrtvih tovariših nisem klonil! Tedaj so ubili tudi Janeza Pipana, sekretarja celice iz Šenčurja, in Janeza Zlateta iz Vogelj.

Naslednji dan so veliki rdeči plakati z Rösenerjevim podpisom prinesli imena devet-

indvajsetih ustreljenih, trideseti pa naj bi bil Tone Dolinšek-Metod. Toda njemu je bila namenjena drugačna usoda.

Kurirko Darinko Močnik, ki jo je gestapo namenoma pustil, so člani PK zasliševali prvič že tedaj, ko sekretar Tone Dolinšek še ni bil aretiran. Z njo so se pogovarjali vso noč, vendar niso mogli zvedeti, kaj in koliko je povedala. Rekla pa je, da je imela za seboj »rep«.

Med spanjem ujeti Tone Dolinšek-Metod, sekretar PK KPS za Gorenjsko, je bil še v zaporih vedno v okovih. Med esesovcem pred celicami begunjskih zaporov. Na Dolinškovi nogah in rokah je okovje dobro vidno.

kar je pomenilo, da jo zasledujejo. V resničnosti gestapovci že predelali v svoj prid, da njeno izdajstvo težko dokazovati. Delež so bili to začetni poskusi vrivanja po njih, po gestapu predelanih prejšnjih pristojstov med partizane in v organizacije na novo na Gorenjskem.

Nazadnje, ko je bilo po njeni krivdi in škodi že veliko, je bila ta nesrečnica vana z usmrtno puščico. Aretacije so bile torej razsežne kot šele. Res bi se jim bili mnogi aktivisti izogniti in preiti v ilegalo, vendar razločanje doma moramo iskati v preteklih in predvsem v tistem računanju, češ da gestapo ni znano njihovih sodelov. NOG. Zadrževala pa so jih tudi ostružne slabe zveze z maloštevilnimi partizani, vzušje po dražgoški bitki in nemska Spčetka poleg vsega tudi niso vedeli, naenkrat toliko izdajanj in aretacij, taki gestapovski uspehi. Gestapo jih je nečal.

* Dr. Janez Šarc je po uradni dolžnosti hodil na zaslišanja poškodovane jetnike v begunjska zaporja, zato je kot protifašist lahko veliko storil pri odpravi ter pri reševanju hudo izmučenih.

** Guck je bil antinacist, ki so mu hitlerjevci že zato je bil svojim »kameradam« vedno sumljivo bil tisti, ki je še posebno občudoval Dolinška in zadržanje na zasliševanjih, o čemer je sporočil Končno mu je uspelo priti v stik z rajonskim zdravnikom Aloyzom Poharjem-Gregorjem, rejskim partizanskim zdravnikom dr. Edvardom harjem. Pripovedoval je, kako Metoda občasno spuštujejo tudi že drugi gestapovci, kajti njegova zdržljivost so cenili tudi oni. Sporočil je, kako nosi je skozi prestane muke postal Metod. Izpovedal je, da bi mu rad pomagal, a da mu Metod ne zaupa, zato tudi razumljivo. Poskušali so vzpostaviti razmerje z Metodom kako pomagali, a se je vse podirilo. Na Guck pred svojimi predstojniki prišel v take situacijo, da so ga postavili na preizkušnjo. Veleli so mu, naj pretepe ter ga pri tem nadzorovali. Tako se je stopenega Metodovega hrba »pokrili in izvalili datki. Ing. Alojz Pohar in dr. Edvard Pohar. Leta letih 1954 in 1972.)

Kdo je krivec?

V glasilu občinske konference ZSMS Skofja Loka lahko preberemo zanimiv prispevek o novi športni dvorani na Podnu, oziroma o zamakanju skozi komaj zgrajeno streho. »Najprej se je pojavila lužica na enem koncu dvorane,« piše Anami Leben. »Ko sem bila tam naslednjič, je bilo lužic še več. Ko pa so med našo uro telovadbe po dvorani telovadile tudi čistilke s krpami v rokah, je bilo jasno, da voda teče skozi streho. Še bolj čudno je, da zamaka tudi tedaj, ko sploh ni dežja. Razloženo je bilo, da je to zato, ker se vlaga nabira na ohlajeni strehi.

Naj bo kakorkoli, naj so vedra zaradi dežja ali zaradi vlage na strehi, mi ne moremo telovaditi, razen, če bi se šli štafetni tek v nastavljanju veder ali s krpami v rokah!«

Prispevek je sicer kratek, ponovno pa opozarja, da bi bilo treba pri projektiranju tako dragih objektov marsikaj spremeniti. Oziroma, takšnih projektov ne bi smeli sprejemati, saj imamo že dosti slabih izkušenj z najrazličnejšimi ravnimi strehami, ki so se že zdavnaj izkazale za neprimerne v našem alpskem podnebju. K temu pa v zadnjem času dodajamo še neustrezne materiale in potem, namesto za dejavnost krajevne skupnosti trošijo denar za popravilo projektantskih, gradbeniških in ne nazadnje tudi svojih napak zaradi slabe odločitve.

L. B.

ZLATI JUBILEJ DRINOVČEVH IZ STRAHINJA – Pristrčno, kot se za takšne priložnosti spodobi, sta v prvi polovici januarja proslavila 50. obletnico skupnega življenja Antonija in Jaka Drinovca iz Strahinja. Mama Antonija, rojena 7. junija 1908 na Cegelnici, in oče Jaka, rojen 29. julija leta 1905 v Strahinju, sta še vedno pod utisom tega jubileja. Lepo ga je bilo proslaviti med osmimi otroki in vnuki, čeprav se v domači hiši pogosto srečujejo, pa je vendarle srečanje ob takšnem jubileju staršev najlepše. Zdravje spremlja Drinovčeva jubilarita. Mama, ki je večino svojega življenja namenila šivalnemu stroju, še vedno rada požene njegovo kolo, sicer pa je njeno veselje vrt. Prav tako oče, zidar po poklicu, čeprav je pred desetimi leti nenadna ohromelost prizadela njegovo desno stran. Njegova volja je močnejša in redno vsak dan, če je le mogoče, postori kaj okrog domačije. Ko pobrskata po letih skupnega življenja, so bila najtežja zadnja leta vojne. Oče je bil partizan, mama pa je doma sama skrbela za sedem otrok. Nikdar ni potožila, da ne bodo zmogli, ampak so čakali in upali, da se vrne oče. Dolgo je bilo čakanje do septembra 1945, ko je bila družina spet popolna. Drinovčevim iz Strahinja ob jubileju tudi naše čestitke! (jk) – Foto: J. Košnjek

Delovni radioamaterji

Radioamaterstvo je ena množičnih dejavnosti, ki navdušuje mlade in starejše ljubitelje te vrste

aktivnosti. Tudi med škofjeloško mladino je ta aktivnost precej razširjena, saj se že od leta 1973 zbira na loškem gradu več kot 30 radioamaterjev. Njihova glavna naloga je razširjanje tehnične kulture med mladimi. Tu so tudi najbolj aktivni, saj so pred kratkim organizirali kar dva tečaja.

En tečaj poteka na osnovni šoli, drugi pa je tečaj za operaterke. V klubu pa se tudi redno usposablja operaterji za potrebe SLO in DS. Vedno radioamaterski klub tudi pomaga loškemu AMD pri organizaciji rally tekem.

Če bi pogledali v njihove arhive, bi našli zapiske tudi o tem, kolikokrat najdejo zveze z amaterji drugih držav in celin. Tako se pogosto spoznavajo s prijatelji iz Japonske, Brazilije, Nove Zelandije, Južne Afrike in drugod.

Svoje znanje so že preizkusili na raznih tekmovanjih doma in v tujini. Osvojili so že vrsto diplom in priznanj. Eden največjih uspehov je 6. mesto na tekmovanju jugoslovanskih radioamaterskih postaj, na katerem je sodelovalo več kot 150 tekmovalcev.

Njihova največja želja je, da bi lahko posodobili naprave, saj sedaj pride na 30 članov le ena radijska postaja. Ker zanimanje mladih za to vrsto ljubiteljske dejavnosti narašča, postaja problem premalo radijskih postaj, vse bolj pereč.

Ho-ruk! pa je bil fičko ljubljanske registracije na glavni kamniški ulici premaknjen v stran. Pozabljeni voznik ga je pustil ob cesti, ne da bi pomislil, da bo komunalcem napoti. – Foto: M. Volčjak

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENIŠKE OBČINE

(60. zapis)

Za ravnino na levem bregu Save, med Zirovnico in Begunjami, je med prebivalstvom teh krajev že od davna udomačeno ime – Dežela. Torej smo, ko hodimo od Rodin proti vsem na zahodu (Smokuč, Doslovče, Breznica, Vrba, Zabreznica, Selo in Zirovnica) v Deželi, podobno kot smo bili od Jesenic ob Savi proti zahodu – v Dolini. To so stara poimenovanja nekaterih delov Gorenjske – ne smejo iti v pozabo! Posebno ob misli, da utegnejo ti ostanki jezikovne starosvetnosti utoniti v poplavi takih tujih spakendrank, kot je n.p.r., »regija«.

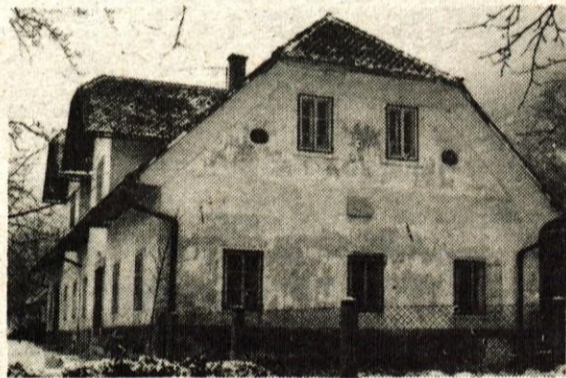
VILLA RUSTICA

V prejšnjem zapisu sem kar preveč mimogrede omenil izjemno rodinsko znamenitost – ostanke temeljev stare kmečke hiše še iz rimskih časov.

Seveda bi moral kaj več povedati – saj je namen teh zapisov tudi opozarjanje na krajevne posebnosti, na dragocena zgodovinska in kulturna pričevanja. – Brž se opravičim: zdaj že skoraj dva meseca sneg pokriva ravnino v Ključeh (ledinsko ime) pod Rodinami in tako tudi kamnite temelje antične podeželske hiše – v arheološkem izrazoslovju »ville rustice«, kar bi dobesedno lahko pomenilo »kmečkimi dvorcem« ali »boljšo hišo sredi vrta«; odtod tudi ime za mestne in predmestne »vile«.

No, ko bo sneg skopnel, bom lahko k temu zapisu dodal fotografijo te rodinske znamenitosti in njene izmere. – Za zdaj povem le to, da so naši arheologi pred leti temelje odkrili izpod kamnitega gruščja ter ugotovili, da je imela hiša kar tri bivalne prostore in da so v kotu osrednje »sobe« našli več značilnih rimskih predmetov, ki so bili v rabi v prvi polovici 2. stoletja naše ere. Ti predmeti so bili naslednji: lončevinasta vrča (za vodo, vino ali olje), keramična oljenka z likom Pegaza, bronasta zapetnica in bojni nož (iz latenske, t. j. iz mlajše železne dobe, v Evropi zadnjih pet stoletij pred našo ero) z ohranjenim koščenim ročajem. Sredi drugega (severnega) prostora so pri izkopavanju odkrili ostanke skrčenega skeleta kakih 50 let starega moškega.

Tudi opis Layerjeve freske na Homovi hiši in slikovni prikaz starodavnega ročnega žaganja plohov pri sosedovih moram odložiti za kdaj drugič. Čas me preganja, vreme pa ovira – a hiteti moram v Smokuč, četudi bi rad še ostal na Rodinah, tako zanimivi stari vasi z »izgubljeno« prafaro...

Rojstna hiša (z vzdano spominsko ploščo) Toma Zupana v Smokuču (p. d. pri Novaku).

TOMA ZUPANA SMOKUČ

Sto kratko oznako skušam povedati, da je vasica med Rodinami in Doslovčami v krog znamenitih gorenjskih krajev stopila predvsem zaradi zaslužnega Prešernovega genealoga (rodoslovca) in narodnoobrambnega delavca domačina monsinjorja Toma Zupana, nazadnje »vlastelina« na Okroglem pri Kranju. Le-tega je s svojo poslednjo voljo podaril najbolj nesrečno prizadetim našim soljudem – slepim. Zato preberemo na plošči, vzdani v pročelje gradiča na Okroglem:

Tu je živel v letih 1904 – 1937 Tomo Zupan, Prešernov rodoslovec, prijatelj mladine, dobrotnik slepih.

Na pročelju Zupanove rojstne hiše, v Smokuču, ki se ji po domače pravi »pri Novakovih«, je vzdana druga spominska plošča z vklesanim napisom:

Tu se je rodil 21. decembra 1839 magr. Tomo Zupan, neutrudden raziskovalec Prešernovega rodu in življenja.

Preden o častiljivem narodnjaku Zupanu (nekaj časa se je po Levstikovi želji podpisoval kot »Zupana«) še kaj več povem, se moram ustaviti ob nenavadni situaciji: ob cesti pod gorami, ki meri v zračni črti komaj dobre štiri kilometre, se je zvrstilo kar sedem veljavnih vasi (Rodine, Smokuč, Doslovče, Breznica, Zabreznica, Selo in Zirovnica), od katerih Smokuč izstopa prav zaradi svoje »statike«: pred 100 leti je imel natanko toliko prebivalcev, kot jih ima danes! Ni se povečal ne pomajšal! 230 prebivalcev prej, tudi zdaj le toliko! Medtem so se vse prejle našteje vasi pod gorami v teku poslednjih sto let številčno bolj ali manj okrepile:

Rodine od 87 na 165, Doslovče od 107 na 124, Breznica od 139 do 354, Selo od 81 na 216 in Zirovnica od 175 na 573. Tudi bližnja Vrba je »zrasla« od 101 na 231 današnjih prebivalcev. Prav tako Breg, ki tudi sodi v našo »Deželo«, se je »okrepil« od prejšnjih 83 na 294 današnjih stalnih domačinov. – Le zakaj je le Smokuč izjema v tej vsesplošni rasti?

Ko pa je Smokuč vendar tako prijetna gruščasto oblikovana vas v prisojni zavetni legi na podnožju (resda bolj plazovitega) Smokuškega vrha (1113 m). Nekaj hiš imajo Smokučani tudi v bregu na Pečeh, preko katerih vodi v višini 878 m kolovoz v dolino Završnico.

Močan izvir nad Smokučem oskrbuje z dobro vodo kar več vasic v »Deželi«.

Josip Jurčič

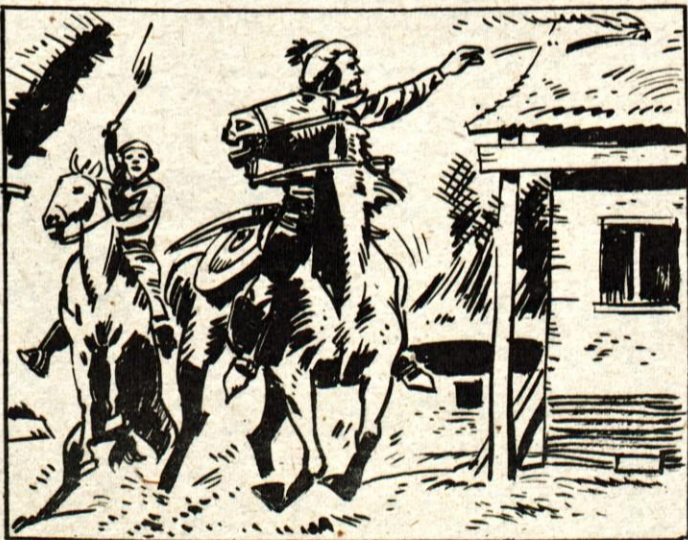
JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternelj

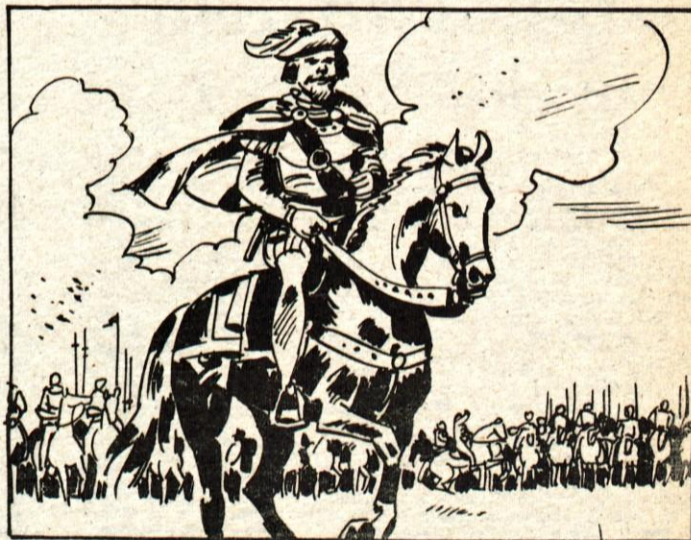
Priredba: M. Zrinski

112. Tako je bilo v stiškem samostanu, ko je prispelo v deželo drugo sporočilo, ki je povzročilo, da so vsi pozabili na Marka in zaprtega cigana. Slovenske dežele si še niso opomogle, ko je Turek ponovno prihrumel v naše kraje. V tem času je bolj ko kdajkoli veljalo pravilo »pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«, zakaj redne vojske ni bilo, da bi se postavila nasproti divjemu sovražniku. Po gorah so gorele grmade in naznanjale, da se bliža sovražnik. Vsa dežela je bila en sam velik vojaški tabor.

113. Leta 1475 so Turki v najlepšem poletju udarili na južno Štajersko. Vodil jih je Ahmed paša. Bilo jih je 12000 mož, večinoma konjenikov in precej janičarjev. Glavar koroške dežele Jurij Senk je v naglici zbral nekaj vojakov po vseh treh deželah, da bi zadrževal Turke, dokler se ne zbere velika vojska, ki bi zmogla postaviti se Turkom iz oči v oči. Tudi Peter Kozjak bi moral s svojimi hlapci pomagati Senku, toda neljuba mu je bila že misel smrti. Tudi Slave si ni upal pridobiti.

114. Domovine tak človek tako ne more ljubiti toliko, da bi opasal meč zanjo, posebno še, če je svojega bližnjega in tistega, ki je iste krvi z njim, ne ljubi... Tako je torej prevzel stiške in kozjaške hlapce pod svoje poveljstvo Petrov sorodnik, Ludvik Kozjak. V samostanu pa so popravljali poškodovano obzidje, prinašali s pristave živež in sploh vse pripravljali, da bi se branili pred Turki do zime, kajti privreli so kakor plaha in izginiti, ko so naropali dovolj in se do siteda napasli v krvi nedolžnih.

Svetovni alpski pokal

Bojan Križaj naredil nemogoče!

WENGEN, 25. JANUARJA - Zakaj sem bil v prvi vožnji tako počasen, sem vprašal na cilju Toneta Vogrinca. Odgovoril mi je, da tekmovalci, ki na progi ne naredi napake, ne more biti hitri.

Izjemen uspeh Borisa Strela

(Nadaljevanje s 1. strani)

skupnem seštevku svetovnega pokala na vodilnem mestu. Hkrati so to zmago je to tudi njegova sedeminpetdeseta zmaga v svetovnem pokalu.

Izjemen uspeh je za jugoslovansko smučanje dosegel tudi Ločan Boris Strel, ki je skupaj z Avstrijcem Orlainskim na izrednem drugem mestu. K uspehu Borisa Strela je svoje dodal še Jože Kuralt, ki je enajsti. Jugoslovani so že v prvem nastopu dokazali, da so v odlični formi. Po tem prvem nastopu je bil Strel drugi, Kuralt osmi, Križaj deveti in Franksi sedemnajsti. Žal pa je Bojan Križaj v drugem nastopu po odličnem vmesnem času tik pred ciljem naredil napako in moral je odnehati. Ista usoda pa je doletela tudi Franka. In to na istem mestu kot lani. Vseeno smo lahko s današnjim izkopičkom Jugoslovanov zadovoljni, saj smo ponovno dokazali, da smo med najboljšimi na svetu. Iskrene čestitke vsem.

Neuradni vrstni red - 1. Stenmark (Švedska) 2:45,00, 2. Strel (Jugoslavija) in Orlainsky (Avstrija) 2:46,70, 4. Lüthy (Švica) 2:46,71, 5. Halsnes (Norveška) 2:46,75... 11. Kuralt (Jugoslavija) 2:48,15.

Te besede sem imel še vedno v ušesih pred startom drugega nastopa. Pred menoj pa je Luxemburčan Girardelli iz prvega mesta izrinil z odličnim časom vodilnega Stenmarka. Zakaj tudi meni ne bi uspelo. Tako je po veliki zmagi in izredni vožnji v drugem nastopu dejal zmagovalc wengenskega slaloma Bojan Križaj. Bojanu je uspela fantastična vožnja v drugem nastopu!

Teško smo pričakovali današnji slalomski nastop za svetovni pokal. Vsi smo še bili pod vtisom padca Bojana Križaja na kitsbühelskem smuku. Ali je Bojan odpravil psihične in fizične posledice tega padca? Kako bodo smučali ostali naši? Vsi, ki računajo na letošnje lovorike v svetovnem pokalu, niso med tednom počivali. Tako kot naši so se pripravljali naprej za drugo polovico nastopov v smuku, slalomu in veleslalomu. Do konca letošnjega svetovnega pokala je namreč še dva meseca. Naši Strel, Kuralt, Cerkovnik in Franko so takoj iz Kitsbühla odšli na trening v Adelboden, Križaj je po padcu za dva dni odšel na počitek domov, že v sredo pa se je priključil našim v Adelbodnu in začel trenirati.

Wengensko slalomističe je bilo spet odlično pripravljeno, kot se za to najstarejšo alpsko prireditvev spodobi. Proga je bila trda in ledena. To je ob lepem vremenu slalomu dajalo še poseben ton.

Vodstvo po uvodni prvi vožnji je prevzel prvi favorit Stenmark. Presenečenja tudi v Wegenu v tem prvem nastopu niso izostala, saj je s startno številko dvaindvajset prišel na drugo mesto Nöckler. Vrstni red do desetega mesta je bil naslednji: Stenmark, Nöckler, S. Mahre, Gros, Žirov, Halsnes, Frommelt, Girardelli, De Chiesa in Križaj. Razlike med prvimi in petnajstim so bile minimalne. Od naših je dobro vozil tudi Franko, ki je bil petindvajseti. Strel in Cerkovnik sta morala odnehati, med-

tem ko je Jože Kuralt tokrat vozil nekoliko zadržano in bil šele petintrideseti.

Razplet za končnega zmagovalca je bil negotov kot še nikoli dolej. Od prve peterice v drugem nastopu je odpadel le Bruno Nöckler. Stenmark je z majhnimi napakami prevzel vodstvo in se na cilju še veselil zmage. Imel je najboljši čas! Toda ni vedel, da ima na startu še tekmece, ki sta ga sposobna prehiteti in izriniti s prvega mesta.

Za presenečenje je prvi pokrbel sedemnajstinpolletni Avstrijec, ki vozi za Luxemburg, Mark Girardelli. Z odlično vožnjo je dosegel najboljši čas in prevzel vodstvo. Toda le za kratek čas. Deseti je bil na startu lanski zmagovalc Wengna Jugoslovan Bojan Križaj. Na najboljši smučar se je silovito pognal s starta. Idealno je ujel smučino, in brez napake in hitro izpeljal najtežji del proge tako hitro, da je bil že vmesni čas neverjeten! Enako borbeno in hitro je Bojan izpeljal tudi drugi del, čeprav ga je v vertikalni nekoliko zaneslo. Ujel se je, mojstrsko izpeljal tudi to napako in na koncu dosegel najboljši čas in svojo drugo zmago odkar nastopa v svetovnem pokalu! To je že štirinštrideseta uvrstitev Križaja med najboljši, ki osvaja točke v svetovnem pokalu. Lepo uvrstitev je dosegel tudi Jure Franko, saj je bil dvaindvajseti, Jože Kuralt pa je napravil napako in odstopil!

Rezultati - 1. Križaj (Jugoslavija) 1:34,27, 2. Girardelli (Jugoslavija) 1:34,69, 3. Stenmark (Švedska) 1:34,87, 4. Žirov (SZ) 1:35,23, 5. De Chiesa (Italija) 1:35,29, 6. Orlainsky (Avstrija) 1:35,31, 7. S. Mahre (ZDA) in Strand (Švedska) oba 1:35,41, 9. Frommelt (Liechtenstein) 1:35,46, 10. Halsnes (Norveška) 1:35,50, 11. P. Mahre (ZDA) 1:35,76, 12. Gaspoz 1:35,80, 13. Gubser (oba Švica) 1:35,91, 14. Gros (Italija) 1:35,93, 15. Kaiwa (Japonska) 1:36,04, 22. Franko (Jugoslavija) 1:37,32.

D. Humer

Deveto evropsko prvenstvo v alpskem smučanju

Evropski mladinski upi na Starem vrhu

SKOFJA LOKA - Starovrška smučišča so pripravljena na deveto mladinsko evropsko prvenstvo v alpskem smučanju. Od 26. januarja do 1. februarja se bodo evropski in drugi mladi alpski upi na teh progah potegovali za letošnje evropske naslove v smuku, veleslalomu in slalomu. Organizator SK Alpetour iz Škofje Loke se je pod pokroviteljstvom IMP iz Ljubljane potrudil, da bo deveto evropsko mladinsko prvenstvo na dostojni ravni. Organizacijski odbor vodi Janez Šter, na čelu častnega odbora pa je Stane Dolanc.

V času evropskega prvenstva bo na starovrških smučiščih nastopilo nad sto petdeset mladih evropskih alpskih nad. Na startu bodo alpinke in alpinci Jugoslavije, Švedske, ZRN, SZ, Norveške, Francije, Velike Britanije, Avstrije, Liechtensteina, Finske, Švice, Italije, Bolgarije, CSSR, Monaka, Poljske, svojo prijavo so poslali tudi Kanadčani, organizatorji pa pričakujejo prijave še nekaj držav.

Izbrana je tudi že naša moška in ženska vrsta, ki bo skušala izkoristiti domač teren in doseči dobre uvrstitve. Kaj lahko se zgodi, da bodo jugoslovanski tekmovalci in tekmovalke posegli po evropskih naslovih in dosegli tisto kar sta leta 1975 Bojan Križaj in leta 1977

Boris Strel. V letu 1975 je bil Tričan Križaj mladinski evropski prvak v slalomu, dve leti pozneje pa je Ločan Strel v Kranjski gori osvojil prvo mesto v veleslalomu. Za naše barve bodo med fanti vozili Čišman, Dolinšek, Grašič, Jemc, Klakočar, Knific, Lavtinar, Oblak, Peternel, Petrovič, Planinšek, Šarabon in Podboj, pri ženskah pa Jermanova, Blatičeva, Ravnikarjeva, Mačeva in Perentova.

Organizatorji SK Alpetour v četrtek, 29. januarja, v športni dvorani na Podnu pripravljajo za vse nastopajoče in vse ljubitelje smučanja slovesno otvoritev devetega evropskega prvenstva. Slovesna otvoritev bo ob 18. uri. Na tej slovesni otvoritvi bodo sodelovali godba na pihala in oktet Čvetko Golar iz Škofje Loke, loška folklorna skupina z gorenjskimi pleši in tamburaški orkester Biserčica iz Reteč. Priprčani smo, da bodo Ločani dobro napolnili dvorano na Podnu.

D. Humer

320 tekmovalcev na Smuku karavanskih kurirjev

Na Pristavi v Javorniskem rovtu je bil v nedeljo, 18. januarja tradicionalni, tokrat že 26. smuk karavanskih kurirjev v spomin 51 padlim kurirjem med NOB v Karavankah. Ta spominski smuk prireditve je bila tudi letos zelo množična, saj je letos skupaj nastopilo 320 tekmovalcev, med njimi ekipe učencev osnovnih šol z Gorenjske, ekipe teritorialne obrambe, ZRVS borčevskih organizacij, JLA, granicarjev, mladine, civilne zaštite, milice, in carine. Tokrat je imel smuk tudi mednarodno obeležje, saj so nastopili tudi mladinci slovenske gimnazije iz Celovca.

Tekmovalci so bili razporejeni v posamezne skupine, tekmovali pa so na dveh progah, na lažji progi »Kurir« in težji »Borec«. Najboljši tekmovalci v posameznih skupinah so na razglasitvi prejeli menih dalje, ekipe pa pokale. Učenci osnovnih šol so ekipo tekmovali za prehodni pokal »Kip borca«, ki ga je letos osvojila ekipa osnovne šole Heroja Bračiča Bistrica pri Trzinu. Pred razglasitvijo rezultatov je zbrane tekmovalce in številne druge, ki so se zbrali na partizanski Pristavi, pozdravil predsednik organizacijskega komiteja Franc Treven. Med gosti so bili številni predstavniki družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine, zbrani pa so v svoji sredini pozdravili tudi generala JLA Joža Ošbala.

REZULTATI: MLADINCI: 1. Planinc Marija (Jesenice) 2:38,96; 2. Štalc Tončka (Zelezniki) 3:10,11; ČLANICE: 1. Tolar Marija (Zelezniki) 2:04,98; 2. Miklavčič Jana (Idrija) 2:09,16; 3. Rev Barbka (Jesenice) 2:10,76; MLAJŠI MLADINCI: 1. Bernik Rudi (Zelezniki) 2:10,87; 2. Jeram Edi (Idrija) 2:11,74; 3. Meglič Marko (Trzin) 2:14,21; STAREJŠI MLADINCI: Kos Boris (Trzin) 1:58,09; 2. Dragičević Goran (Trzin) 2:13,99; 3. Fortuna Drago (Idrija) 2:19,53; ČLANI: 1. Česen Drago (Trzin) 1:43,32; 2. Klinar Mirko (Jesenice) 1:46,52; 3. Nemc Jože (Trzin) 1:47,12; STAREJŠI ČLANI: 1. Debeljak Viko (Zelezniki) 1:56,58; 2. Meglič Jože (Trzin) 1:59,07; 3. Česen Milan (Trzin) 2:05,51.

Medklubske sankaske tekme v Idriji

Prizadevni člani sankaskega kluba Idrija so v nedeljo, 18. januarja 1981 organizirali medklubske sankaske tekme s tekmovalnimi sanmi na novi, 650 metrov dolgi progi Zagodov vrh - Zagoda. Proga je s 14 zavoji in 14 odstotnim povprečnim padcem zahtevala od tekmovalcev veliko tehnične znanja in spretnosti.

Tekmovanja se je udeležilo 50 tekmovalcev in tekmovalk z Jesenic, Idrije, Kranja, Trzica in Zeleznikov. Največ uspeha so imeli sankasti Trzica in Zeleznikov, vendar pa so tudi idrijski sankasti dosegli nekaj dobrih uvrstitev. REZULTATI: MLADINCI: 1. Planinc Marija (Jesenice) 2:38,96; 2. Štalc Tončka (Zelezniki) 3:10,11; ČLANICE: 1. Tolar Marija (Zelezniki) 2:04,98; 2. Miklavčič Jana (Idrija) 2:09,16; 3. Rev Barbka (Jesenice) 2:10,76; MLAJŠI MLADINCI: 1. Bernik Rudi (Zelezniki) 2:10,87; 2. Jeram Edi (Idrija) 2:11,74; 3. Meglič Marko (Trzin) 2:14,21; STAREJŠI MLADINCI: Kos Boris (Trzin) 1:58,09; 2. Dragičević Goran (Trzin) 2:13,99; 3. Fortuna Drago (Idrija) 2:19,53; ČLANI: 1. Česen Drago (Trzin) 1:43,32; 2. Klinar Mirko (Jesenice) 1:46,52; 3. Nemc Jože (Trzin) 1:47,12; STAREJŠI ČLANI: 1. Debeljak Viko (Zelezniki) 1:56,58; 2. Meglič Jože (Trzin) 1:59,07; 3. Česen Milan (Trzin) 2:05,51.

Tekači, vabljeni na Bloški in Trnovski tek!

KRANJ - Zbor učiteljev smučanja in odbor za rekreacijo ZTKO Kranj organizirata skupni prevoz iz Kranja za udeležence Bloškega in Trnovskega teka. Prijave sprejemajo v sredo (jutri) in v petek ob 17. do 19. ure v pisarni Planinskega društva Kranj na Koroški cesti 27. Prispevek udeležence za prevoz znaša 130 dinarjev. Na dan prireditve bo skupni odhod iz Kranja ob 6.15 izpred hotela Creina! Vabljeni.

NAMIZNI TENIS

ZALOG - V Zalogu je bil II. spominski turnir v namiznem tenisu v spomin na revolucionarja A. Jakhla. Na njem je sodelovalo nad 200 tekmovalcev iz Slovenije. Pri pionirjih so nastopili vsi najboljši. Presenečljivo je zmagal Špelič iz Kotevja. Na odlično drugo mesto se je uvrstil Jerša iz Save, njegov klubski kolega Matek pa je premagal med drugim reprezentanta Matijaševića. V odsotnosti najboljših pionirja pa je z borbeno igro zmagala Zaločarjeva z Jesenic.

SMUČARSKI TEČAJI ZVUTS

Kranj organizira v sezoni 1980/81 enotedenske smučarske tečaje za odrasle. Tečaji bodo od 9.2. do 13.2. in od 16.2. do 21.2. v Planinskem domu na Krvavcu. Polna cena tečaja je 3.300 din (penzion, karta, tečajnina). Informacije: Koroška 7, telefon 22-823 vsako sredo in petek ob 17. do 19. ure

Skupščina blejskih hokejistov

BLED - Z otvoritvijo nove športne dvorane za hotelom Krim se obetajo blejskemu hokeju in umetnostnemu drsanju obetavniji časi, je enotna ugotovitev 150 članov HDK Bled, zbranih na redni letni skupščini. S prizadevanjstjo, ki jo blejskim športnim delavcem ne manjka, bodo svoj glavni cilj - delo z najmlajšimi - v pogojih, ki se jim z otvoritvijo nove dvorane ponujajo, skušali čim bolj dosledno uresničevati.

Začetki organiziranega hokeja in drsalne šole na Bledu segajo v leto 1975. V tekmovalni sezoni 1976/77 so hokejisti Bleda že osvojili naslov republiškega prvaka. V treh naslednjih sezonah so bili najboljši v slovenskohrvaški hokejski ligi. V sezoni 1978/79 so si pridobili pravico nastopanja v I. zvezni hokejski ligi, a so se sodelovanju zaradi prevelikih stroškov odpovedali. Leto kasneje, potem ko so ostali brez možnosti vadbe in igranja tekem na blejskem drsalnišču, so v SHHL zasedli tretje mesto. Po lanskem napornem, a po rezultatih sodeč, ne preveč uspešni tekmovalni sezoni, ko so za vadbo in igranje tekem na Jesenicah potrošili precej sredstev, so se letos odpovedali tekmovanjem, dokler ne bo blejska športna dvorana povsem nared.

Uporaba drsalnišča je za hokejiste glavni strošek in za to si člani HDK Bled precej obetajo od februarjskega sestanka s predstavniki začasnega upravitelja športne dvorane Zavoda za pospeševanje in razvoj turizma Bled in TTKS Radovljica, ko naj bi z ustrezno rešitvijo glede financiranja prispevali k razvoju hokejsko-drsalnega športa na Bledu.

Številne tuje in domače hokejske ekipe, ki že izražajo pripravljenost za pripravo na Bledu, bi z najemom dvorane prispevali k njeni čimpolnejši izkoriščenosti. S tako zbranimi finančnimi sredstvi pa bi znižali visoke stroške obratovanja drsalnišča.

Omeniti velja tudi plodno sodelovanje s hokejisti iz Pardubic na Češkoslovaškem, koder so bili lani Blejci s pionirskim in mladinskim moštvom na 10-dnevnih pripravah. V sezoni 1981/82 se bodo vključili v tekmovanje v slovenskohrvaški hokejski ligi s članskim moštvom, v tekmovanja pa bodo vključili tudi pionirje in mladince. S strokovnim in zavzetim delom bi se po nekaj letih kaljenja v tej ligi potegovali za vstop v I. zvezno hokejsko ligo. Edinemu trenerju, ki opravlja svoje delo honorarno, bodo prvi delu z najmlajšimi igralci članskega moštva.

Sedaj, ko so z otvoritvijo dvorane dani osnovni pogoji za razvoj hokejsko-drsalnega športa na Bledu, tukajšnji športni delavci ne drže križem rok.

Pod strokovnim vodstvom pričnega 24. januarja s hokejsko-drsalno šolo za celičane in pionirje in prav med njimi naj bi iskali bodoče hokejiste in umetnostne drsalce HDK Bled, prav sedanjí predsednik HDK Bled dr. Branko Lubej.

B. Rauh

Z letne skupščine kolesarskega kluba Sava Kranj

Strokovno delo pogoj za uspehe

KRANJ - Člani kolesarskega kluba Sava, ki so se pretekli teden zbrali na redni letni skupščini, so s svojim lanskim delom popolnoma zadovoljni. Res je, da niso uspeli do konca urediti dirkališča v Strazišču in da se jim je izneverila zamisel z mehanično delavnico, zato pa so uresničili, kot je v svojem poročilu zapisal predsednik kluba Filip Majcen, večino drugih nalog, ki so jih sprejeli pred letom dni.

Zelo uspešni so bili na strokovnem, organizacijskem in tekmovalnem polju. Bojan Ropret in Bojan Udovič sta kot člana državne reprezentance dosegla v ekipni vožnji na balkanskih in olimpijskih igrah izjemen rezultat. Bojan Ropret je tudi prvi kranjski kolesar, ki je zmagal na zahtevni etapni dirki Po Jugoslaviji. Seveda so to le največjejši drobelci iz niza uspehov tekmovalcev Save v lanskem kolesarski sezoni; članov in mladincev, ki so, mladinci namreč, lani prvič resno napovedali, da nameravajo osvojiti in zadržati mesto v jugoslovanskem vrhu.

Tekmovalni uspehi so vsekakor plod načrtnega strokovnega dela v klubu, ki ga vodijo izkušeni trenerji, psiholog, zdravnik, fizioterapevt, strokovnjak za kondicije vaje in mehanik. Savčani pa so se lani izkazali tudi kot izvrstni organizatorji. Za izpeljavo etapne dirke Po Jugoslaviji, zlasti pa za balkanske igre, so od vsepovedno dobivali pohvale in čestitke. Pomenijo jim spodbudo, da se bodo podobnih velikih akcij, ki ime Kranja in njegovega kolesarskega športa nosijo v svet, še lotevali.

H. Jelovčan

Podbrezje - Smučarska sekcija pri TVD Partizan v Podbrezjah je pomoči kranjskega smučarskega kluba Triglav pripravila tečaj hokejskega smučanja. Vaditelj Jernej Jeglič je minuli teden učil osnovne veščine tega privlačnega športa od deset do petnajst udeležencev, ki je večina prizkusila že na nedeljskem krajevem tekmovanju v smučarskih tečajih. Na sliki: del udeležencev tečaja med vajo. (S) - Fot. S. Saje

Pristno in zavzeto občevarjanje s sočlovekom

Kranj — Pred koncem leta 1980 so se sestali poverjeniki Društva invalidov Kranj in vodje aktivov invalidov, ustanovljenih v nekaterih delovnih organizacijah, da bi skupaj izpostavili vprašanja, ki so se nabrala med letom, ter nanje odgovorili s skupnimi močmi in izkušnjami.

V žarišču je bil položaj delovnega invalida, ki se je izkristaliziral skozi aktiv. Ta organizacijska oblika se namreč vse bolj uveljavlja, čeprav v mnogih delovnih organizacijah še ni dobila mesta, ki bi ji spričo resnega in družbeno še ne povsem uresničene položaja invalida pripadal. Ustanavljati aktivne invalidov pa še ni dovolj, da bi se uveljavila zakonska merila, ki urejajo položaj prizadetega človeka z zmanjšano telesno sposobnostjo. Potreben je njegov dejanski vpliv, povezanost z drugimi samoupravnimi in družbenopolitičnimi subjekti. Na to in še na kopico drugih stvari sta opozorila dva predstavnika delovnih organizacij, kjer je tovrstne pomanjkljivosti še kako čutili.

Fran Ambrožič, predsednik aktiva invalidov v Savi:

»V Savi je 227 registriranih invalidov, vsaj še toliko pa je takih, ki so na delu oboleli, starejših, tistih z zmanjšano delovno sposobnostjo, vendar jim ni priznan status. Naš aktiv je že nekajkrat dal pobudo za ocenitev teh brezstatusnih invalidov in za premetitev na primernejša dela. Vendar smo na tem področju še premalo vplivni, morda deloma tudi zato, ker smo maloštevilni, ker mnogi delovni invalidi ne najdejo poti v svojo organizacijo. Bolj uspešni smo.

Koledar informacij in prireditev

Ob začetku novega leta je sleherni član društva invalidov ob plačilu članarine prejel koledar, ki mu priročno nudi vse potrebnejše informacije. Obvešča ga o nudenju socialne pomoči, uradnih urah, članarini ter o rekreativnih in izletniških načrtih od marca do oktobra.

V marcu bo kranjsko društvo proslavljalo mednarodni dan invalidov, aprila bo s svojimi najzvestejšimi privrženci obiskalo Moravske toplice, maja bolnišnico Franjo, sestali pa se bodo tudi težji invalidi Gorenjske. Junija se bodo srečala pobratena društva Kranja, Maribora in Zveze paraplegikov Slovenije, pripravili pa bodo tudi izlet v Istarske toplice. V juliju jih čaka Baza 20, v avgustu bodo šli v Logarsko dolino, še številneje pa se bodo srečali na skupnem pikniku, oktobra pa bodo krenili do Slovenjgradca.

Usklajena članarina

Koordinacijski odbor društev invalidov Gorenjske je pred koncem lanskega leta sklenil poenotiti članarino v vseh gorenjskih občinah. S prvim januarjem velja za redne člane 30 dinarjev članarine, podporni bodo odšteli poverjeniku 100 dinarjev, za socialno ogrožene pa še naprej ostaja stara cena, 5 dinarjev.

kadar gre za reševanje socialnih vprašanj, kar je rezultat tesnega sodelovanja z našo socialno službo. Močnejši in vplivnejši aktiv bi lahko imel tudi odločilno besedo, kadar bi delovna organizacija zaposlovala invalide. No, prve uspehe na tem področju smo kljub vsemu zabeležili, pomagali smo namreč zaposliti sedemnajst mladih delavcev, ki so prišli k nam iz osnovne šole Helena Puhar. Sicer pa še obrobna pripomba — ni dovolj, če društva aktivne invalidov le ustanavljajo in s tem zadostijo formalnim načelom. Potrebno jim je dati tudi smernice za delo, včasih pa je potrebna kar neposredna pomoč.

Ciril Rozman, predsednik aktiva invalidov v Planiki:

»Družba bi morala več skrbeti kot doslej posvetiti delovnemu invalidu, saj se prav pri njem sprošča največ problemov. V Planiki je 90 invalidov, ki se zatekajo po pomoč k socialnim službam, sindikatu, kadar gre za kršenje njihovih osnovnih pravic. Obstajajo zelo humani zakoni, ki delovnim organizacijam nalagajo obveze, da prednostno zaposlijo invalide, da mu nudijo zdravljenje, socialno zaščito, rekreacijo, pa vendar so ti zakoni še bolj ali manj neefektivni. Zatiake se že pri samem zaposlovanju, vodje oddelkov so še vedno preveč samovoljni, pri odločanju, koga bodo sprejeli na delo, invalida kot manj produktivno delovno silo pa večkrat postavijo v ozadje. Proti kršenju teh načel bi morali nastopiti invalidi s subjektivnimi silami, predvsem Zvezo komunistov, ob strani. Sicer pa se v aktivu trudimo, da bi invalidu delo kar najbolj olajšali — kljub polem pod noge dajemo pobude za premetitve na druga, invalidovi preostali sposobnosti ustreznejša delovna mesta, za klimatsko zdravljenje, za ponovno ocenitev. Nekateri invalidi pa žal svoj položaj tudi izkoriščajo. Tega seveda ne smemo dopuščati, saj nismo neka privilegirana skupina, pač pa terjamo le pravice, ki nam po zakonu pripadajo.

V krajevni skupnosti je invalida teže organizirati. Tu so člani društev zlasti tisti, ki so stalno vezani na ortopedske pripomočke, s čimer jim je druženje in dostop do drugih ljudi otežkočen, če ne že onemogočen. Za povezavo teh invalidov z društvom skrbijo poverjeniki, požrtvovalni posamezniki, največkrat edini invalidovi obiskovalci, katerih moči pa na-

vadno niso kos veliki odgovornosti. Kranjsko društvo se tega dobro zaveda, zato skuša za bazo invalidske organizacije poiskati novih rešitev. S sekcijami, ustanovljenimi v krajevnih skupnostih, kjer se bodo pod isto streho združile številne humanitarne dejavnosti, bodo dopolnili poverjenišva, zagotovili redna srečanja prizadetih oseb in usklajeno reševanje njihovih problemov. Kako pa uspejo poverjeniki prisluhniti težavam svojih varovancev, kako obveščajo in prispevajo k rešitvi nakopičenih težav, pa je povedal kratak razgovor z dvema gostoma decembrskega srečanja.

Anton Tomc, poverjenik v Predvdoru:

»Moje poverjeniško področje od Bele preko Predvdora do Bašlja zajema 35 članov. Poverjenik se mora z invalidsko upokoženimi, ki so vezani na dom in odvisni od obiskov, kar precej ukvarjati. Nista dovolj le dva obiska na leto — ko ga obdarujemo in pobereмо članarino. Posebno socialno ogrožene — v mojem okolišju jih je osem — je treba večkrat pogledati, prenesti njihove težave društvu in jim pomagati. Še vedno so namreč težave glede sredstev za tujo pomoč in nego, saj nepokretni dobijo že neko socialno podporo, s tem pa so tudi odpravljeni. Nekje je tudi ta le simbolična.

Ivanka Šenk, poverjenica od Planine do Vogelj:

»Tudi jaz imam kar obsežen teren, ki ga je včasih kar težko obhoditi, saj moram doma skrbeti še za invalidnega moža. Vendar svoje varovance rada obiščem tudi večkrat, kajti v teh letih smo se zelo spoprijateljili. Pogosteje obiskujem težje invalide, saj se le-ti zaradi vezanosti na posteljo ali voziček redkeje srečajo z drugimi ljudmi. Prizadetim pa je treba tudi bolj rahločutno prisluhniti, kadar gre za najtežje probleme. Teh pa je veliko: mnogo je invalidov brez statusa, ker jih zdravstvena komisija ne oceni, da bi lahko uveljavili svoje pravice; nekateri pa kljub vsemu izražajo le preprosto potrebo po družbi z drugimi ljudmi. Včasih so se dobivali na družabnih srečanjih, danes pa je takih prilik za razvedrilo invalidov vse manj. Morda bi se dobili poleti na pikniku, kjer pa ne bi smeli pozabiti na tiste, ki so zaradi narave svoje invalidnosti prikrajšani za izlete, srečanja, rekreacijo.

D. Žlebir

Živahen športni utrip

Pri jeseniškem Društvu invalidov uspešno in prizadevno delajo tudi športniki. Komisija za šport je tudi letošnje leto v celoti uresničila zadani program.

Pripravili so več tekmovanj, na katerih so poleg jeseniških invalidov nastopili tudi gostje iz drugih društev na Gorenjskem. Aprila so člani organizirali ekipno tekmovanje v šahu, kegljanju na asfaltu in streljanju, v maju pa v okviru prireditev ob mesecu mladosti tekmovanje v kegljanju na asfaltu. Za popestritev tekmovalnosti pa so povabili tudi vrsto športnikov iz drugih društev.

Po koledarju Zveze za rekreacijo in šport invalidov Slovenije je bilo jeseniško društvo tudi organizator dveh tekmovanj v republiškem merilu, in sicer v avgustu tekmovanja v

kegljanju na asfaltu — borbene partije, v septembru pa republiškega prvenstva invalidov v balinanju. Na omenjenih tekmovanjih so dobre rezultate dosegli tudi domačini, nekateri so se v posameznih panogah uvrstili tudi v republiško prvenstvo. Anton Grošelj iz grupe C invalidnosti je v kegljanju na asfaltu na republiškem prvenstvu dosegel drugo mesto in si s tem pridobil pravico nastopa na zveznem tekmovanju.

Člani komisije za šport pa tudi v prihodnje ne bodo mirovali. Že v okviru prireditev za Dan republike, 29. november, nas nameravajo presenetiti s pestrim športnim programom. Pripravljajo namreč prijateljsko tekmovanje v kegljanju na asfaltu, ki je med Jeseničani zelo priljubljeno.

J. Rabič

Strnjena prizadevanja in uspehi

Uspehi še naprej obvezujejo — Delo društev bolj množično približati članstvu — Pod geslom »Neodvisno življenje« uresničiti prizadevanja za rušenje gradbenih ovir — Več vsebinskega sodelovanja vseh humanitarnih organizacij

Kranj — Ne zgolj rekreativna in socialna dejavnost, ki jo mnogi pogosto očitajo društvom invalidov kot edini in najpomembnejši, tudi druga področja, usodnejšega pomena so obeležila 1980. leto v Društvu invalidov Kranj. Koliko so dosegli na ravni ureditve invalidovega eksistenčnega položaja, je pokazala skoraj polletna akcija prezaposlitve 25 invalidov Mladega rodu, kjer se je odrazila tudi integralna povezanost društva s Skupnostjo za zaposlovanje, občinskim sindikalnim svetom, družbenopolitičnimi organizacijami v občini, skupnostjo invalidskega in pokojninskega zavarovanja, predvsem pa organizacijami zdruznega dela. Društvo je vseskozi posegalo tudi v uresničevanje vloge invalidne osebe v združenem delu, kjer so delavci z zmanjšano delovno sposobnostjo ustanovili aktivne. Vse leto pa so kontinuirano tekale akcije, ki kratkoročno sicer niso dale rezultatov, a so zapisane v sam vrh prizadevanj za invalidov boljše jutri.

Številni uspehi — po oceni Zveze društev invalidov Slovenije je kranjsko društvo med tistimi, ki so največ dosegla na področjih invalidove socialne rehabilitacije in njegovega vključevanja v samoupravne odnose — pa društvu nalagajo še zahtevnejše naloge v bodoče, saj se bo tako vzdrževala težnja k vzponu vseh začrtanih smernic.

Društvo invalidov, sicer tako fleksibilno in pronicljivo, kadar gre za povezavo z različnimi strokovnimi službami ali samoupravnimi dejavniki, še vedno ni našlo prave poti v druge humanitarne organizacije. Teh je brez števila — opravičeno, kajti praksa kaže, da je dela za vse dovolj — njihovi cilji in interesi so bolj ali manj identični, delo razdrobljeno, organizacijske rešitve pa pogosto neustrezne. Morda bi prav v obdobju stabilizacije veljalo poudariti skupen značaj nekaterih akcij, ki bi na ta način terjale manj sredstev, pa morda nudile več skupnega zadovoljstva.

Eno od gesel mednarodnega leta invalidov je tudi »Neodvisno življenje«. Toda ali bo letošnje leto bolj kot vsa doslej — spomnimo se le gesla izpred let »Mislimo na prizadete, gradimo brez ovir« — osvestilo tiste, ki načrtujejo človekovo življenjsko sredino in pri tem pozabljajo na invalida, sicer ne bi bilo v njegovem življenju toliko nepremostljivih gradbenih ovir. Društvo invalidov Kranj je skupaj z drugimi gorenjskimi društvi na te graditelje že spomladi naslovilo »Resolucijo o gradnji brez arhitektonskih ovir«, tovrstna prizadevanja pa imajo tudi sicer kar bogato zgodovino, pa prav malo otipljivih rezultatov. Gesla, ki so prejšnja leta zadevala ob tovrstno problematiko, so šla očitno mimo urbanistov, arhitektov, družbenih delavcev in vrste drugih, ki pri gradnji ne čakajo na soglasje invalidskih organizacij, ki se celo ne odzivajo, kadar bi morali skupaj z invalidi sestati za posvetovalno mizo. Naša naj-novejša kulturna stavba, Kulturni dom Ivana Cankarja, sicer je mislila na invalida z vozičkom, a žal le pri zadnjih vratih, tako da se prizadeti zagrenjeno sprašujejo, kašna družbena sramota so, da morajo vstopati pri vhodu za »služničad«.

Ob vseh vprašanjih, ki jih invalidski organizaciji zastavlja sodobni tempo razvoja, pa je ena od nalog tudi bolj množično delovanje njenih članov. Precejšen porast invalidnosti — v kranjskem društvu jih je organiziranih kar 1300 — namreč zahteva tudi uresničevanje vseh oblik rehabilitacije, od medicinske do socialne. Slednja pa vključuje vnovično vključitev prizadetega človeka v družbeno okolje, delo, kulturo, rekreacijo... Prav njegova specializirana humanitarna organizacija pa mu vse to nudi skupaj. V prihodnje bo torej naloga skrbeti za slehernega člana in spremljati njegovo vrnitev v delovno in življenjsko okolje še odgovornejša.

Z dolgim korakom smo krenili v mednarodno leto invalida. Prejšnja leta, ko so bila posvečena otroku in ženski, so uresničitev programov vodile družbenopolitične organizacije in drugi subjekti v občinah, krajevnih skupnostih ter združenem delu. Letos skušajo odriniti nosilno odgovornost na pleča invalidskih organizacij. Le-te se sicer ne bojijo dodatnih nalog in obvez, a ob že omenjenih odrinjenih programih glede gradnje brez ovir ter drugih neuspešnih poskusov angažirati za problem invalida vso skupnost, dvomijo v uspeh. Tako bi namreč kmalu postali edini dejavniki, nosilec in izvajalec programov. Ključno mesto v njih pa bi morali imeti kot pretekla leta družbenopolitični dejavniki občine, društva invalidov pa bi bila aktivno vključena kot element družbene kontrole, da bo resnično prišlo do uresničitve zastavljenih načrtov.

D. Žlebir

Rekreativna srečanja pri »Borcu«

Nekdanja športna komisija pri Društvu invalidov Kranj, danes samostojno športno društvo pod uradnim nazivom Društvo za šport in rekreacijo invalidov Kranja, že ves čas vzorno skrbi za rekreativne potrebe kranjskih invalidov. Smučanje, balinanje, kegljanje, plavanje, šah, strelstvo, namizni tenis so discipline, ki športno navdahnjene Kranjčane najbolj privlačijo.

Dobrnja družčina invalidov se zbira na balinišču na Slatem polju. Ta šport je med njimi zilno priljubljen, vendar jim prostor velikokrat zasedejo drugi, tako da invalidi mnogokrat ne pridejo na vrsto. Dva ali trije treningi tedensko, ki naj bi bili namenjeni zgolj invalidom, bi zadostovali športni okrepitvi ekip, ki so sicer dobro pripravljene, tudi za doseganje prvih mest. Vsaj dosedanja tekmovanja v gorenjski ligi, republiški ligi invalidov ter razne prijateljske tekme s klubi in sosednimi društvi to dokazuje.

Smučarji, čeprav ne čisto običajni — tehnika je prilagojena kategorijam invalidnosti — so prav tako že posegli po prvih mestih. Kegljanje, vsestransko priljubljen šport. Dvakrat tedensko imajo njegovi navdušenci možnost izpopolnjevati svojo kegljaško tehniko pri »Triglavu«. Treningi so ob ponedeljkih in sredo. Kegljači še vedno iščejo športnike, ki bi se jim na treningih in tekmah pridružili, saj bi se le tako okrepili lahko znova spopadali z ekipami občinske lige, na gorenjskih klubskih prvenstvih, v borbenih tekmah s klubi na Jesenicah. Škofji Loki in v Radovljici.

Tudi v zimskem bazenu je vsak konec tedna živahno. Preko trideset rednih obiskovalcev sprošča svoje vsakodnevne težave s plavanjem, nekateri se urijo tudi za tekmovanja. Prejšnja leta so redno tekmovali v republiški ligi, lani pa žal niso nastopili. Društvo invalidov Kranj je organiziralo tudi tečaje za neplavalce, v bazenu hotela Creina jih je uril Jože Zagorc. Mnogi, predvsem starejši, ki se prej niso učili plavanja, so se naučili v rednih petkovih srečanjih, tako da so si po polletnem trudu že upali v zimski bazen. Brezplačna uporaba zimskega bazena bo tudi letos omogočila vsakdanjo rekreacijo invalidov, ki so jim druge oblike športa nedostopne.

V domu borcev so nekoč gojili tudi šah, dandanes pa nimajo prostorov, kjer bi uspeli širše razvijati to miselnostno igro. Podobne težave s prostorom ima tudi strelska sekcija. Drugače je z izgralci namiznega tenisa, ki se kar uspešno prebijajo v telovadnici osnovne šole Simon Jenko. Tu je moč trenirati tudi atletiko, še bolj pa jo seveda razvijajo poleti, na svežem zraku na stadionu.

Jože Zagorc, dolgoletni sodelavec »Borca«, je zadovoljen z udeleževanjem v rednim sodelovanjem invalidov pri športu in rekreaciji, čeprav možnosti invalida še vedno ne ustrezajo zanimanju. V prihodnje, meni, se bo treba invalidovi rekreaciji posvetiti bolj celovito, družbeno. Invalidu je rekreacija še kako potrebna, ne le kot pomagalo k razvijanju telesne kondicije, pač pa tudi kot potrjevanje samega sebe, del socialne rehabilitacije.

D. Ž.

emonin kotiček

V Maximarketu še zaloge zimsko športne opreme

Letos že 9. veleslalom cicibanov za pokal Maximarketa

Moj letošnji prvi sprehod po Maximarketu je bil namenjen novostim pri ponudbi in zimsko sezonski prodaji, ker je letošnja zima še v polnem zamahu. Hkrati pa objavljam tudi razpis za letošnji veleslalom cicibanov za pokal Maximarketa.

NOV ODDELEK

Že večkrat sem v Emoninih kotičkih poudarjal, da se Trgovska hiša Maximarket prilagaja željam in potrebam kupcev, da bi v njihovi trgovski hiši lahko kupili kar največ različnih izdelkov.

Pred kratkim so na tekstilni etaži v prvem nadstropju, odprli nov oddelek z imenom „Oddelek za oblačila in prosti čas in poklic“. Na zalogi imajo izdelke, ki so jih naročili glede na dosedanje povpraševanje. Izbiro pa bodo dopolnjevali in prilagajali vašim potrebam. Zato lahko rečem, da je oddelek še v razvoju kar ponovno kaže na to, da togosti v Maximarketu ne poznajo. Seveda pa boste kupci sami pomagali s svojimi sugestijami dokončno oblikovati izbiro oddelka.

Pa si oglejmo kaj imajo že sedaj na zalogi: bele predpasnike za gostinstvo in gospodinjstvo, vzorčaste predpasnike raznih krojev, domače halje brez rokavov, s kratkimi in dolgimi rokavi v različnih vzorcih iz materiala, ki je primeren za tople in hladne dni, moške delovne komplete (hlače in bluza) v modri barvi, enodelni kombinezoni na zadrgo z dolgimi rokavi, hlače z naramnicami s povšanim prsnim in hrbtnim delom, delovne bluže in halje, bele halje za trgovino, laboratorije, zdravstvo in gostinstvo, dolge halje za prosti čas iz lažjih in težjih materialov, frotiraste komplete (hlače in jopiče s kapuco) za prosti čas in trenirke za otroke, ženske in moške, ki so uporabne v prostem času ter trenirke za sprehode in hobije. V kratkem pa bodo imeli na zalogi tudi delovne kape in delovne zaščitne rokavice.

V drugem nadstropju imajo veliko izbiro sanitarne keramike, radiatorjev, električnih boilerjev, litoželeznih kadi in droben inštalacijski material.

Na športnem oddelku imajo še vedno dobro izbiro Elanovih alpskih in tekaških smuč, vezi in zimsko športne konfekcije.

Primanjkuje pa že nekaterih številke športne obutve. Člani smučarske zveze, ki se izkažejo z izkaznico in kuponi pa imajo 10 % popust. Ljubitelji jazzovske glasbe se

bodo prav gotovo razveselili nove pošiljke uvoženih plošč, ki jih v Maximarketu v kratkem pričakujejo.

Maximarket pričakuje, da boste tudi letos zvesti bralci Emoninega kotička in seveda tudi redni obiskovalci in kupci. Do prihodnjic lepo pozdravljeni

Vaš JANEŽ DOLENJSKI

BLAGOVNICA MAXIMARKET LJUBLJANA TRG REVOLUCIJE 1 ZVEZA TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ MESTA LJUBLJANE SERVIS ZA MNOŽIČNE PRIREDITVE

Razpis

IX. veleslaloma cicibanov za pokal Maximarketa

- Tekmovanje cicibanov v veleslalomu za pokal Maximarketa bo v organizaciji blagovnice Maximarketa in Zveze telesnokulturnih organizacij mesta Ljubljane in Servisa za množične prireditve. Tekmovanje bo na smučišču Tinkara 28. 2. 1981, s startom ob 10,00 uri.
- Pravico nastopa imajo vsi cicibani(ke) rojeni leta:
 - cicibanke rojene 1974 in mlajše
 - cicibanke rojene 1973
 - cicibanke rojene 1972
 - cicibani rojeni 1974 in mlajši
 - cicibani rojeni 1973
 - cicibani rojeni 1972
- Deklice in dečki tekmujejo vsak na svoji progi.
- Proga bo lahka in razločno postavljena.
- Prijave sprejema blagovnica Maximarket, športni oddelek II. nadstropje do 26. 2. 1981
- Prijavnica za tekmovalce je 30.- din in se jo poravnava na športnem oddelku s prijavo. Telefonske in pismene prijave se ne sprejemajo.
- Kategorizirani tekmovalci, ki imajo jugo točke, nimajo pravice nastopa.
- Pri žrebanju imajo vsi enake pogoje.
- Žrebanje startnih števil bo v četrtek 26. 2. 1981 v pasaži Maximarketa.
- Razglasitev rezultatov bo po končanem tekmovalstvu v hotelu Alpina.
- Prvo uvrščeni v vsaki kategoriji prejmejo pokal in diplomu drugo in tretje uvrščeni pa prejmejo diplomu.
- V primeru slabih snežnih razmer, si organizator pridržuje pravico tekmovalce prestaviti. Obvestilo o tem bo v dnevnem časopisu in radiu.
- Pri vplačilu prejme prijavitelc podrobna navodila o tekmovalstvu.
- Vse spore rešuje komisija v sestavi: Kontrec Drago, Virk Janez, Dremelj Peter.

Kovinsko podjetje Kranj, Šuceva 27

Komisija za delovna razmerja na podlagi predhodnega sklepa objavlja oglas za opravljanje del oziroma nalog za nedoločen čas

- OPRAVLJANJE KLJUČAVNIČARSKIH DEL več KV delavcev
- OPRAVLJANJE MANJ ZAHTEVNIH KLJUČAVNIČARSKIH DEL več PK delavcev
- OPRAVLJANJE ENOSTAVNIH KLJUČAVNIČARSKIH DEL tri NK delavce
- ČIŠČENJE PROSTOROV V DO NK delavka

Kandidati morajo za opravljanje del oziroma nalog poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: da imajo končano poklicno šolo ključavničarske smeri;
pod 2.: da imajo nepopolno poklicno šolo oziroma ustrezní tečaj; ali končano osemletko in eno leto delovnih izkušenj v kovinski stroki
pod 3. in 4.: da imajo končano osemletko ali vsaj 6 razredov osemletke, pod točko 3.: eno leto delovnih izkušenj v kovinski stroki.

Za opravljanje del oziroma nalog je določeno 2-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev dostavijo v 15 dneh po objavi oglasa v časopisu Glas na naslov Kovinsko podjetje Kranj, Šuceva ulica 27.

Kmetijsko živilski kombinat Kranj, JLA 2

razpisuje na osnovi sklepov Komisij za delovna razmerja naslednja prosta dela oziroma naloge

TOZD AGROMEHANIKA KRANJ

KV strugarja

za opravljanje samostojnih strugarjskih del

Posebni pogoj: 3 leta delovnih izkušenj kot samostojni strugar:

KV strojnega ključavničarja

za opravljanje samostojnih ključavničarskih del

Posebni pogoj: 3 leta delovnih izkušenj kot samostojni ključavničar:

KV orodjarja

za opravljanje samostojnih orodjarskih del

Posebni pogoj: 5 let delovnih izkušenj kot samostojni orodjar:

več delavcev

brez poklica za montiranje traktorskih priključkov, možnost priučitve, prednost imajo mlajši delavci.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

ekonomskega tehnika

za kontrolo in odpremo faktur

Posebni pogoj: 1 leto delovnih izkušenj v knjigovodstvu oziroma v avtomatski obdelavi podatkov.

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev. Splošno kadrovskemu sektorju KŽK Kranj, C. JLA 2, v 15 dneh po objavi.

SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA KRANJ

Stritarjeva 5

Delavski svet DO razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGA NA DO

Pogoji:

višja strokovna izobrazba pravne, ekonomske ali gostinske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah ali srednja strokovna izobrazba gostinske smeri in 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah

Kandidati morajo biti družbeno politično razgledani, imeti ustvarjalen odnos do samoopravljanja ter organizacijsko vodstvene sposobnosti.

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Samopostrežna restavracija Kranj, Stritarjeva 5, s pripombo »za razpis«. Kandidati bodo o izidu obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

RUDNIK URANA

Žirovski vrh v ustanavljanju Škofja Loka, Šolska 2

Komisija za delovna razmerja objavlja oglas sklenitev delovnega razmerja delavcev za nedoločen čas s polnim delovnim časom za opravljanje naslednjih del in nalog

- DELA V OBRATOVNEM SKLADIŠČU 1 delavca
- DELA ČUVAJA 1 delavca

Pogoji:

- pod 1.: poklicna šola ali tečaj za skladiščnike, do 5 let delovnih izkušenj, vozniški izpit B kategorije;
pod 2.: končana osnovna šola, vozniški izpit B kategorije, starost do 40 let, prednost imajo kandidati – gasilci, ostali pogoji po zakonu.

Delo je pod točko 1. in 2. izmensko in se opravlja Žirovskem vrhu. Za opravljanje del pa se zahteva uspešno opravljen zdravniški pregled.

Komisija bo obravnavala samo popolne vloge, t.j. z dokazili o izpolnjevanju pogojev.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh od objave na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh opravljeni izbiri.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT Kranj TOZD Klavnica

Priporočamo se za sodelovanje!

KMETOVALCI!

Nudimo vam teleta priznanih pasem za nadaljno pitanje pod ugodnimi pogoji.

Možno je odkupiti telice – prevesnice po prvi telitvi.

Odkup in druge informacije o pitanju dobite v drugih: KŽK Kooperacija Radovljica, GKZ Križe, Naklo, Cerklje, Sloga in v KŽK TOZD Klavnica Kranj, tel. št. 27-661.

Delavski svet ELEKTROTEHNIŠKEGA PODJETJA KRANJ Koroška 53/c

razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGA DELOVNE ORGANIZACIJE.

Kandidati morajo imeti poleg splošnih pogojev, določenih z družbenim dogovorom o izbiri, še sledeče pogoje:

- visoka ali višja izobrazba elektro, ekonomske, kmetijske, pravne ali organizacijske smeri
 - A - program šole za poslovodne kadre pri GZ
 - pasivno znanje enega svetovnih jezikov
 - družbeno politično in moralno neoporečnost
 - sposobnost organiziranja in sposobnost dela z ljudmi
- Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj vloge s kratkim življenjepisom ter dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Elektrotehniško podjetje Kranj, Koroška cesta 53/c, z oznako »za razpis IPO«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh poteka roka za sprejemanje prijav.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in starega očeta

FRANCA KRIŽNARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žena Marija in vnučinja Dori!

Kranj, 21. januarja 1981

MALI OGLASI telefon 23-341

PRODAM

Prodajam dva JOGIJA. Tel. (064) 61-955 600
 Prodajam italijanski OBRACALNIK za kosilnico ali zamenjam za lažjo KRAVO, z doplačilom. Puštal 19, Škofja Loka 601
 Prodajam suha hrastova DRVA. Tenetiše 13, Golnik 602
 Prodajam PRAŠICE, težke od 20 do 70 kg. Posavec 16, Podnart 603
 Prodajam bukova DRVA, v »klaftrah«. Stiška vas 6, Cerklje 604
 Prodajam malo rabljen TRAKTOR TV 18 - Tomo Vinkovič. Mohorič Janko, Zg. Besnica 56 605
 Prodajam PRAŠICA. Srednja vas 16, Golnik 606
 Prodajam 8 mesecev brejo KRAVO. Lahovče 28, Cerklje 607
 Prodajam lepo TELIČKO simentalko, staro 6 tednov. Lahovče 39, Cerklje 608
 Prodajam suhe BUTARE in hrustove »PLOHE«. Telefon 49-155 609
 Prodajam RADIO - STEREO KASETOFON. Bohinc, Selca 107, 64227 Selca 610
 Ugodno prodajam stereo RADIO s KASETOFONOM profi studio 306, 2 x 80 W in ZVOČNIKA hitachi, 80 W. Nadišar Milan, Bistrica 88, Tržič 611
 Prodajam 50 kg FILOŽA. Lahovče 37, Cerklje 612
 Prodajam 480-litrsko HLADILNO SKRINJO gorenje. Rupar Marjan, Retnje 33/a, Križe pri Trziču 613
 Ugodno prodajam železno POSTELJO za invalidnega otroka. Ogled na domu vsak dan popoldan. Gaberc Franc, Bistrica 190, Tržič 614
 Prodajam SENO in dva nova AKUMULATORJA, 12 V, 97 A, za tovornjaka ali traktor. Kuralt Jože, Zg. Senica 4/a, Medvode 625
 Podarim dva mlada KUŽKA. Zadruga 8, Primoskovo - Kranj 633

KUPIM

Kupim rabljene SANKE za otroka. Rakovec, Koroška c. 31, Kranj 619
 Kupim SILOREZNICO EPLLE 800 ali 900. Oblak Jože, Zalog 13, p. Golnik

VOZILA

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1974. Berčič, Cankarjeva 8, Kranj 550
 Prodajam FIAT 850, po delih in MOPED, na 4 prestave, v voznem

stanju. Mohorič, Zabrekve 9, Selca nad Škofjo Loko 615

R 4, letnik 1976 ugodno prodajam. Ogled vsak dan po 15. uri. Jezerska 46, Kranj

Prodajam FIAT 126, letnik 1978. Matevž Jenkole, Bistrica 181, Tržič

Oddam vrstni red za GOLFA. Telefon 24-864 616

Prodajam KOMBI ZASTAVA, letnik 1976 in ZASTAVO/750, letnik 1970, oba registrirana. Rožič Boris, Ribčev laz 42, Bohinj, tel. 76-388

Po ugodni ceni prodajam VW 1200, starejši letnik, v voznem stanju. Ogled na domu v popoldanskem času. Tavčar Brane, Bistrica 192, Tržič 618

Ugodno prodajam ZASTAVO 1300 KOMBI. Bevk, Stara Loka 23, telefon 61-203 626

Prodajam AMI 8 break, letnik 1973. Bremec, Jelovška 28/a, Bohinjska Bistrica 627

Prodajam 126-P, letnik 1980. Telefon 22-298 628

Ugodno prodajam ohranjeno ZASTAVO 750, letnik 1971. Stupan Renata, Cegelnica 46, Naklo, tel. 47-219 629

Oddam vrstni red za ZASTAVO 750 LE, po stari ceni. Hraše 52, Smednik 632

Ugodno prodajam dobro ohranjeno in garažirano ZASTAVO 101, letnik 1975, prevoženih 62.000 km. Ogled popoldan. Okorn, Hosta 11, Škofja Loka 634

Za VW - HROŠC, prodajam nove prednje LUČI. Gregorc, Hraše 26, Smednik 635

ZAPOSLOTITVE

MIZARKEGA pomočnika in delavca, zaposlim. MIZARSTVO Hafner Franc, Zaslavska c. 2, Kranj 501
 Sprejem kakršnokoli delo na dom. Naslov v oglasnem oddelku. 630

Zaposlim KV STRUGARJA, delo na strožnih avtomatih. Florjančič, Sp. Besnica 64, tel. 40-570 631

STANOVANJA

Mamica z otrokom išče ogrevano SOBO v Škofji Loki ali bližnji oko-

lici. Enoletno predplačilo. Telefon 061-267-320 od 17. ure dalje 620

Samski moški išče STANOVA-NJE oziroma SOBO, lahko nepremrejeno, z možnostjo kuhanja in uporabo kopalnice v Trziču ali okolici. Ponudbe pod: Nekadiler 621

POSESTI

Kupim manjšo KMETIJO ali HIŠO v gradnji z več zemlje, v okolici Kranja. Ponudbe pod: Manjše posestvo 497

Kupim večjo PARCELO, lahko samo delno zazidljivo, na relaciji Ljubljana-Kranj. Ponudbe pod: Gotovina - L 498

OBVESTILA

CISTIM talne obloge. Zupan Erika, Tomšičeva 40, Kranj, telefon 25-242 - Jelovčan 10916

IZGUBLJENO

Izgubil se je PES - LOVSKI TERIER. Sliši na ime Dik. Poljanec, Mestni trg 31, Škofja Loka 624

OSTALO

V okolici Kranja najamem primeren PROSTOR za vsakodnevnico. Telefon 70-491 622

Iščemo mlajšo upokojenko za VARSTO dveletnega malčka na domu. Nudimo hrano in sobo. Vse ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 623

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavak TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. - Tekoči račun pri SDK v Kranju: številka 51500-603-31999 - Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-935, redakcija 21-900, komercialna - propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341. Individualna polletna naročnina 250,- din, za inozemstvo preračunamo v valuto vključno s poštnino. Oproščeno prometa davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

ZAHVALA

Ob smrti drage sestre in tete

JULIJANE ERZAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in poklonili cvetje. Posebna zahvala častiti duhovščini za zelo lepo opravljen obred.

Še enkrat vsem iskrena hvala!

BRATJE IN SESTRE!

Cerklje, 22. januarja 1981

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame in tašče

MARIJE TREBUŠAK

roj. Selan

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in ji poklonili cvetje. Posebej se zahvaljujemo Dolinarjevim, kolektivu Gozdnega gospodarstva Kranj in Planinskemu društvu Kranj za vso pomoč in izrečeno sožalje, dr. Ivanu Hriberniku za dolgoletno zdravljenje, gospodu župniku za pogrebni obred ter pevcem za žalostinke. Pri-srčna hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami.

Zalujoči: mož Janez, sin Janez z ženo Jožico in hčerka Lojzka!

Kranj, 20. januarja 1981

UMRL JE

DRAGAN JANKOVIČ

DIREKTOR MEDNARODNEGA FESTIVALA ŠPORTNIH IN TURISTIČNIH FILMOV V KRANJU

KINOPODJETJE KRANJ!

Kranj, 26. januarja 1981

AVTO MOTO DRUŠTVO TRŽIČ

vabi kandidate za voznike motornih vozil A in B kategorije na tečaj iz cestno prometnih predpisov in praktično vožnjo.

Tečaj se prične v ponedeljek, 2. februarja 1981 ob 17. uri v Trziču, Ulica heroja Bračiča 4.

Vse informacije dobite v društveni pisarni ali na telefonu 50-045

89

KOMBINACIJA

1. d5!

Klasična poteza v podobnih položajih, ki je tudi tokrat rušilna. Črni kmet ne sme vzeti niti z lovcem zaradi 2. c4 z napadom na oba črna lovca, niti s kmetom zaradi 2. Lf5: itn.

- 1. ... Df6
- 2. de6: fe6:
- 3. Td7!

Trdnjava se je zlovešče polastila sedme vrste; razplet se hitro bliža.

- 3. ... Sh6:
- 4. Dh6: Te7
- 5. Te7: De7:
- 6. Te6: Dg7
- 7. Tg6:!!

Črni se je vdal. Njegov kralj je razgaljen in na 7. ... hg6: bi sledilo 8. Lb3+ ter nato Se6+ z osvojitvijo dame in nadaljnjim napadom na nasprotnikovega kralja.

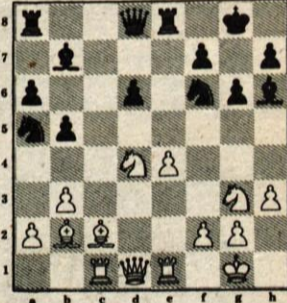

Diagram 160

Beli se je odločil za takojšnji udar, kar mu omogočajo ugodno razporejene figure, medtem ko nasprotnikove, predvsem lahke, delujejo neskladno.

- 1. Sdf5! gf5:
 - 2. Sf5: Lf8
- Po 2. ... Lc1: 3. Dc1: beli za-preti z Dg5+ itn.

- 3. Df3 Te6
- 4. Dg3+ Kh8
- 5. Tcd1! Tc8
- 6. Lb1 Sc6

Skakačeva pomoč prihaja prepozno. Beli v drugem delu kombinacije ponovno preseneti nasprotnika.

- 7. e5 De8
- 8. ef6:! Te1: +
- 9. Kh2!! Te5

Pretilo je 10. Dg7+ Lg7: 11. fg7: + Kg8 12. Sh6 mat.

10. Sg7!
 Po tej potezi črni nima več rešitve. Bela lovca gospodarita po šahovnici in preti Dg3-d3 z matiranjem na polju h7. V obupu je sledil še poskus povratnih žrtvovanj.

- 11. ... d5
- 10. ... d5
- 11. Se8: Tce8:
- 12. Le5: Te5:
- 13. F4!

Dr. Stjepan Batcvek (Nadaljevanje v naslednji številki)

Izkušnje enega koristijo drugemu

Predstavniki Komunistične partije Italije zahodnega torinskega območja, v katerega sodi tudi pobrateni Rivoli, so se v Kranju pogovarjali o letošnjem sodelovanju med partijama in pobratenima občinama Rivoli in Kranj

Pogovori delegacije Komunistične partije Italije za zahodnotorinsko območje s predstavniki občinske konference ZKS Kranj - Foto: J. Košnjek

KRANJ - V petek popoldne je prispela v Kranj delegacija Komunistične partije Italije za zahodnotorinsko območje, h kateremu sodi tudi s Kranjem pobrateno mesto Rivoli. Zahodnotorinska cone v deželi Piemonte združuje 18 občin, od katerih je Rivoli med večjimi, v njih pa živi okrog 250.000 prebivalcev. Članov Komunistične partije Italije je 7500, organizirani pa so v 51 organizacijah. Delegacijo je vodil sekretar Komunistične partije Italije za zahodnotorinsko območje Angelo Tromboni, v njej pa so bili še člani področnega partijskega vodstva Carlo Mastri, ki je obenem tudi podžupan Rivolija, Adriano Donegatti in Armando Crivelli. Pogovori v Kranju so ugodno ocenili dosedanje petletno sodelovanje med Rivolijem in Kranjem, saj je Kranj že obiskalo 384 prebivalcev Rivolija, 417 Kranjčanov pa je že bilo v pobratenem mestu. To so ljudje raznih poklicev in znanj, kar potrjuje, da sodelovanje ne ostaja le na ravni političnih delegacij, ampak postajajo njegovi nosilci vedno bolj prebivalci obeh mest.

Sodelovanje med občinsko konferenco Zveze komunistov Kranj, rivolskimi komunisti in komunisti zahodnotorinske cone se bo letos nadaljevalo. Kazalo bi izmenjati študijske delegacije in članstvo ZK in KPI seznanjati z aktualnimi družbenopolitičnimi problemi in usmeritvami pri nas in v Italiji, s katero sodelujemo ob eni najbolj odprtih meja v Evropi, čeprav imata državi različna družbenopolitična sistema.

Seveda pa ne kaže ostati le na ravni medsebojnega seznanjanja, ampak je treba doseči kritičen odnos do problemov enega in drugega ter tako prispeljati k iskanju rešitev. Komunisti Rivolija in Kranja se bodo zanesljivo srečali na osrednjem festi-

valu italijanskega partijskega glasila Unita, ki bo v prvi polovici septembra v Torinu, pa tudi sicer se utegne še bolj razviti sodelovanje med Zvezo komunistov Slovenije in partijo dežele Piemonte. Predvsem, so dejali med obiskom rivolskih komunistov v Kranju, morata biti partija Rivolija in občinska konferenca ZKS Kranj pobudnici za najrazličnejše oblike sodelovanja. Vsako srečanje organizacij in ljudi iz obeh mest mora biti priložnost za oceno doseženega in za pogovor o aktualnih problemih ene ali druge strani, za njihovo pojasnjevanje in medsebojno seznanjanje. Italijanske gospodarske in politične razmere so zanimive za nas, Italija pa se zanima za naš model socializma in družbenopolitične ter gospodarske ureditve. Čim več ljudi na obeh straneh mora vedeti drug za drugega in čim več jih mora biti vključenih v oblike medsebojnega sodelovanja.

V letošnje sodelovanje se bodo vključile številne druge organizacije, skupine in društva. V Rivoliju bo teden prijateljstva in srečanje za mir in razorožitev, ki ga organizira enotni protifašistični komite za zahodnotorinsko območje. Udeležba Kranjčanov bo dobrodošla. V Rivoli naj bi letos odšli borci, člani sindikata, ribiči, kulturne skupine, planinci, športniki itd. Kranj pa pričakuje obisk tabornikov, kulturnih skupin, otrok, ki bodo letovali ob morju, in predstavnikov najrazličnejših drugih organizacij. Letošnji program sodelovanja, ki bo kmalu natančno dogovorjen, bo utrdil sodelovanje med komunisti Kranja, Rivolija in zahodnotorinske cone kakor tudi širše med pobratenima občinama.

J. Košnjek

Dražji prizidek

Kranj - Zbor delegatov enote Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v občini Kranj je na svoji zadnji seji glasoval za dotacijo v višini 10 milijonov novih din, kolikor naj bi iz sklada za gradnjo domov in stanovanj za upokojeince dodali že doslej zbranim sredstvom za gradnjo prizidka Doma upokojeincev na Planini. Kljub temu, da doselej prva lopata še ni bila zasajena - stekla so le pripravljala dela - pa je investicijska vrednost prizidka močno poskočila zaradi domala enoletne zamude pri začetku gradnje.

Prizidek za novih 83 ležišč k Domu upokojeincev naj bi ob sedanjih stavbi na Planini začeli graditi že maja lani, stavba pa naj bi bila pod streho koncem lanskega decembra. V prvi polovici lanskega leta je bila investicijska vrednost prizidka ocenjena na 43,1 milijona din, zamuda pa je seveda dodala prvotni vrednosti prizidka nove milijone: gradnja naj bi po novem veljala 58,6 milijona

din. Iz sklada za gradnjo domov in stanovanj za upokojeince pri SPIZ se je doslej zbralo za novi prizidek 26,9 milijona din, skupnost socialnega skrbstva Kranj prispeva nekaj več kot 4 milijone din, kredit stanovanjske skupnosti Kranj znaša 10 milijonov din, garancija LB je 7,5 milijona din, dodatna sredstva SPIZ pa so 10 milijonov din.

Vzroki za tako veliko zamudo pri gradnji so znani; na lokacijsko dovoljenje se je najprej pritožil hišni svet Vrečkove 6, kasneje pa še hišni svet Vrečkove 2 in 4, pritožbeni postopek pa je seveda začetek gradnje pomaknil iz lanskega v letošnje leto. Zbor delegatov je takšno zavlačevanje gradnje ostro obsodil, še posebej, ker ima zamuda tudi takšne posledice - namreč več kot 10 milijonske dodatne stroške. Sedanji dom upokojeincev na Planini ne more sprejeti vseh starejših občanov, ki bi želeli starost preživeti v domskem varstvu, saj trenutno čaka na sprejem 43 upokojeincev. Gradnja prizidka pa je bila v načrtu že ob dograditvi sedanje stavbe, zemljišče je bilo kupljeno in rezervirano v ta namen že leta 1972, načrtovana gradnja pa je dobila svoje mesto tudi v dokumentih preteklega srednjeročnega obdobja. Z novogradnjo pa Dom upokojeincev ne dobiva le novih potrebnih ležišč, pač pa tudi zaklonišče, ki ga sedanja stavba nima in pa prostor za fizioterapijo. Zamuda pri gradnji pa ni potegnila za seboj le nepredvidene podražitve, pač pa zaradi ozkih interesov posameznikov kasni tudi sprejem novih stanovalcev v domsko varstvo.

L. M.

Vodja kranjske poslovalnice Slovenijaavta Stanko Sobočan izroča Mileni Svobljak ključje Juga 45 - Foto: J. Košnjek

Jugo za prvega kupca

KRANJ - V kranjski poslovalnici Slovenijaavta so v petek izročili kupcu ključje prvega novega jugoslovskega osebnega vozila Jugo 45, ki je prišlo na Gorenjsko, obenem pa je ta Jugo drugi v Sloveniji! Lastnica prvega Juga na Gorenjskem je Milena Svobljak iz Domžal, ki je vozilo vplačala lanskega 31. marca, najprej 10 starih milijonov, potlej pa še dva, kolikor je znašala lani tovarniška cena. Zdajšnja znaša 12,5 milijona starih dinarjev. Svobljakova družina je tudi sicer zvesta vozilom Zastava: najprej je imela fička, potlej stoenko, sedaj pa je dobila Jugo 45. V kranjski poslovalnici Slovenijaavta so doslej prejeli že skoraj 290 vplačil za novo jugoslovska vozi-

lo, vplačila pa sprejemajo še naprej. Predstavniki osrednje slovenske hiše Slovenijaavta so povedali, da ima Crvena zastava doslej že okrog 7000 predvplačil za Jugo. Dobava teče po vrstnem redu prispelih vplačil. Registrira jih Avtobanka Kragujevac in spoštuje vrstni red 100-odstotno. Letošnji plan proizvodnje Jugov je 30.000 vozil. Proizvodnja bo normalno stekla v drugi polovici leta, saj ima sedaj izdelovalec še težave z motorji, ki so večinoma še uvoženi. Kmalu bo osvojena domača tehnologija izdelovanja motorjev in takrat bo tudi v Crveni zastavi proizvodnja normalno stekla, to pa bo v drugi polovici leta.

J. Košnjek

Usoda parnih in neparnih

Glasnejše zahteve za ukinitve

Ljubljana - Naše stališče do zakona o prepovedi vožnje vozil s neparnimi oziroma parnimi številkami je bilo najbolj prepričljivo izraženo na četrtkovi seji zborov skupščine SRS, ko so delegati spontano zaploskali delegatu, ki je menil, da bi bilo treba hkrati z zadnjo podražitvijo bencina ukiniti omenjeni zakon. Takšen ukrep je večina ljudi tudi pričakovala, saj je vedno več dokazov, da prepoved vožnje v določenih dnevih ni prinesla pričakovanega varčevalnega učinka in da manjši potrošnji pogonskih goriv lahko največ prispevata cena in zavest ljudi o nujnosti varčevanja. Le-ta pa se vedno bolj uveljavlja!

Slovenija je v organih federacije pogosto načejala to vprašanje vendar so v nekaterih republikah in pokrajinah menili, da je omejitev vožnje še potrebna, čeprav so podatki govorili nasprotno. Zmanjšanje porabe ni bilo takšno, kot smo pričakovali, čeprav je bil mogoče ukrep par-nepar za začetek varčevalnih ukrepov potreben.

Zakon o omejevanju vožnje torej še velja do ukinitve. Vendar se utegne na tem področju marsikaj spremeniti. Pretekli teden so predstavniki republiških in pokrajinskih izvršnih svetov prvič razpravljali o umestnosti prepovedi vožnje za parne in neparne registrske številke in menili, da kaže razmišljati o ukinitvi. Prav tako pa se je tudi zvezni izvršni svet odločil, da bo to problematiko ocenil in obravnaval učinke ter razpravjal o umestnosti prepovedi.

-jk

Varčevati, da ne bo teme

Zaradi dolgega obdobja sorazmerno suhe in hladnega vremena se praznijo akumulacijska jezera, mraz pa veča porabo električne energije - Skrajno varčevanje je potrebno, da bo redukcij

Elektroenergetski položaj v Sloveniji je podobno kot v drugih republikah, skoraj kritičen, so poudarili na novinarski konferenci, ki so jo v petek pripravili na republiškem komiteju za informiranje. Predstavniki združenih elektrogospodarskih podjetij so povedali, da so za letošnji januar sicer planirali približno 100 milijonov kilovatih ur električne energije, kar pomeni tri do štiri dnevno porabo in da je ta primanjkljaj zajet v letošnje elektroenergetsko bilanco, vendar pa so trenutne razmere takšne, da zahtevajo najstrožje varčevalne ukrepe.

Zaradi dolgega obdobja sorazmerno suhega vremena in mraza, ki je še te skromne padavine zamrznil, so akumulacijska jezera skoraj prazna in je zato teža proizvodnje električne energije na termoelektrarnah. Delajo z vsemi zmogljivostmi in vsaka večja okvara, na primer, v termoelektrarni Šoštanj, že lahko povzroči neljub izpade električnega toka. Pohvalno pri tem pa je, da so deponije naše največje termoelektrarne v Šoštanju polne in bodo zaloge zadostovale vsaj za tri mesece.

Mraz pa povečuje tudi porabo elektrike. Tako smo preteklo sredo porabili kar 27 milijonov kilovatih ur električne energije. Od tega so jo turbine v naših centralah proizvedle 22,5 milijona kilovatih ur, drugo pa smo uvozili iz Bosne in Hercegovine in Srbije. Ker pa tudi v sosednjih republikah položaj ni dosti boljši in se je treba za dobavo tako-rekoč za vsak dan sproti dogovarjati, tudi večja okvara pri njih lahko povzroči, da bomo

ostali brez manjkajočih količin. Položaj je še toliko težji, tudi iz Avstrije in Italije pričajo o praznih akumulacijskih jezerih in težavah pri oskrbi električne energije.

Zato, so poudarili predstavniki združenih elektrogospodarskih podjetij, je nujno skrajno varčevanje in racionalna poraba električne energije. Le tako se lahko ubranili neprijetnih redukcij, ki postanejo nujnost, so napetostni vodi preobrnjeni.

L. Bogar

NESREČE

ZAPELJAL S CESTE

Kranj - Na regionalni Kranj-Jezersko v Kokri se je bota, 24. januarja, ob 23.30 pri prometna nezgoda zaradi nepredvidljive hitrosti. Voznik osebnega mobilna Izidor Podpeskar (roj. iz Tupalič je peljal od Jezerske proti Preddvoru, pred Kokro pa je zanesel s ceste, da se je vrnil na bočno stran. Ranjenega voznika so prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 500 dinarjev.

Lokomotiva trčila v tovorni vlak

Jesenice - V soboto, 24. januarja, ob 3.25 je na železniški postaji v Jesenicah električna lokomotiva trčila v predzadnji vagon tovornega vlaka. Tovorni vlak je pripeljal iz Ljubljane na sedmi tir, iz nasprotni smeri pa je po sedmem tiru prišel električna lokomotiva; sovoznik je moral ustaviti pred lokomotivno postajo, vendar pa se ni ustavil, zato je lokomotiva trčila v kompozicijo tovornega vlaka. Lokomotiva je pri trčenju odbilo za 100 metrov nazaj, dva vagona tovornega vlaka pa sta iztirila. Škode na lokomotivi in vagonih je za 80.000 din.

Ogenj v televizorju

Kranj - V petek, 23. januarja, nekaj po 19. uri se je v stanovanju Vinka Vrbnjaka v Kranju, pri čem prelaz, vnel televizijski sprejemnik znamke El Niš. Televizor prižgan kakih deset minut, nenadoma začela v njem tlesniti. Vrbnjakova je takoj poklicala električni kabel iz vtičnice, vendar se je iz aparata pokadilo, da je bilo treba poklicati gasilce. Takojšnji intervenciji gasilcev televizor pogorel, prav tako pa omarica, na kateri je aparat. Škode je po približni oceni za 1000 dinarjev.

Spet nepravilno naložen tovar - V ponedeljek, 26. januarja, nekaj pred 14. uro je tovornjak, naložen s preveliko ploščami, pripeljal s preveliko hitrostjo v desni ovinek pred Zdravstvenim domom v Kranju. Zaradi masnih plošč, ki so bile nepravilno naložene, je tovornjak odtrgalo stranico in tovar se je razletel po cesti in celo na pločnik. Se sreča, da imajo otroci bližnje osnovne šole počitnice! A. M.